

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
W KALISZU
ZA ROK 2015**

KALISZ, LUTY 2016

Spis treści

Zasady Ogólne.....	3
1. Zasady działania, funkcje i organizacja Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu.....	5
2. Zasiłki i pomoc w naturze.....	6
3. Praca socjalna.....	9
4. Bezdomność.....	10
5. Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania.....	12
6. Umieszczanie w domach pomocy społecznej.....	15
7. Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych.....	23
8. Klub Integracji Społecznej.....	26
9. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi instytucjami.....	29
10. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej.....	32
11. Wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej - zadania gminy.....	38
12. Wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej - zadania powiatu.....	41

Zasady Ogólne

1. Wsparcie rodziny w prawidłowym funkcjonowaniu

Podstawą do rozwiązywania problemów społecznych jest wsparcie rodziny w odbudowywaniu prawidłowych relacji w rodzinie oraz we właściwym wypełnianiu ról społecznych przez jej członków. Wsparcie rodziny powinno być w miarę możliwości wczesne i mieć charakter profilaktyczny, ochronny.

Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowania wartości i norm związanych z ich wychowaniem.

2. Usamodzielnianie rodziny

Rodzina, w pierwszej kolejności, powinna mieć możliwość samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami, co pozwala zwiększyć jej szansę na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz stymuluje aktywność własną, wyzwala potencjał i pozwala na uczenie się nowych umiejętności.

Pomoc powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin poprzez przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych przy wykorzystaniu własnych zasobów oraz zasobów środowiska.

Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej są obowiązane do współudziału w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej.

3. Zasada pomocniczości

Pomoc powinna być nakierowana na wykorzystanie zasobów własnych rodziny, na wsparcie osoby w rodzinie, w środowisku lokalnym przy wykorzystaniu grup samopomocowych, Kościołów, organizacji pozarządowych.

Wsparcie instytucjonalne w sytuacji, gdy osoba, jej otoczenie, rodzina, środowisko lokalne, staje przed problemami, których samodzielnie nie potrafi rozwiązać.

4. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

Działania powinny służyć odbudowie i podtrzymaniu umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej i pełnieniu ról społecznych oraz integracji osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Zadania w zakresie pomocy społecznej, rodzaje świadczeń i tryb ich przyznawania, organizację pomocy społecznej oraz zasady i tryb postępowania kontrolnego określa ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jednolity: Dz.U. 2015 poz. 163 z późn. zm.).

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu w myśl ustawy o pomocy społecznej, jako główne cele swojej działalności wyznaczył wsparcie osób i rodzin w przezwyciężeniu trudnej sytuacji życiowej, doprowadzenie (w miarę możliwości) do ich życiowego usamodzielniania i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka, zapewnienie dochodu na poziomie interwencji socjalnej – dla osób nie posiadających dochodu lub o niskich dochodach, które wymagają okresowego wsparcia. Zapewnienie profesjonalnej pomocy rodzinom dotkniętym skutkami patologii społecznej, w tym przemocą w rodzinie, integracja ze środowiskiem osób wykluczonych społecznie oraz stworzenie w miarę możliwości jak najszerszego korzystania z sieci usług socjalnych adekwatnych do potrzeb osób wymagających wsparcia.

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej przysługuje:

1. osobom posiadającym obywatelstwo polskie mającym miejsce zamieszkania i przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
2. cudzoziemcom mającym miejsce zamieszkania i przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:
  - a) na podstawie zezwolenia na osiedlenie się, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Wspólnot Europejskich, zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony udzielonego w związku z okolicznością, o której mowa w art. 53 ust. 1 pkt 13 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2011r. Nr 264, poz. 1573 z późn. zm.), lub w związku z uzyskaniem w Rzeczypospolitej Polskiej statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej,
  - b) na podstawie zgody na pobyt tolerowany - w formie schronienia, posiłku, niezbędnego ubrania oraz zasiłku celowego;
3. mającym miejsce zamieszkania i przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obywatelom państw członkowskich Unii Europejskiej, państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej oraz członkom ich rodzin w rozumieniu art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin (Dz. U. Nr 144, poz. 1043), posiadającym prawo pobytu lub prawo stałego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu:

- ubóstwa,
- sieroctwa,
- bezdomności,
- bezrobocia,

- niepełnosprawności,
- długotrwałej lub ciężkiej choroby,
- przemocy w rodzinie,
- potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi,
- potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
- bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
- trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą,
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- alkoholizmu lub narkomanii,
- zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej,
- klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Pomoc społeczna polega w szczególności na:

- przyznawaniu i wypłacaniu świadczeń przewidzianych ustawą,
- pracy socjalnej,
- prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej,
- analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej,
- realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych,
- rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

1. Zasady działania, funkcje i organizacja Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu pełni dwie funkcje realizując zadania: ośrodka pomocy społecznej i powiatowego centrum pomocy rodzinie. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu działa w szczególności na podstawie:

1. ustawy z dnia 12 marca 2004r o pomocy społecznej (tj. Dz.U.z 2015r poz. 163 z późn. zm.)
2. ustawa z dnia 9 czerwca 2011r o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015r. poz. 332 z późn. zm.),
3. ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tj. Dz.U.z 2011r Nr 127 poz. 721 z późn. zm.),
4. ustawy z dnia 8 marca 1990r o samorządzie gminnym (tj. Dz.U.z 2015r poz. 1515 z późn. zm.),
5. ustawy z dnia 5 czerwca 1998r o samorządzie powiatowym (tj. Dz.U.z 2015r poz. 1445 z późn. zm.),
6. ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r o finansach publicznych (tj. Dz.U.z 2013r poz. 885 z późn. zm.),
7. ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tj. Dz.U. z 2015, poz. 581),
8. ustawa z dnia 13 czerwca 2003 o zatrudnieniu socjalnym (Dz.U.z 2011r Nr 43 poz. 225 z późn.zm.)
9. ustawa z dnia 29 lipca 2005r o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015r poz. 1390)
10. ustawa z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U.z 2011 Nr 231 poz. 1375).
11. uchwała nr 221 z dnia 10 grudnia 2013 w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020 (Monitor Polski Dziennik Urzędowy Rzeczypospolitej Polski z dnia 17.12.2013r. poz.1024).

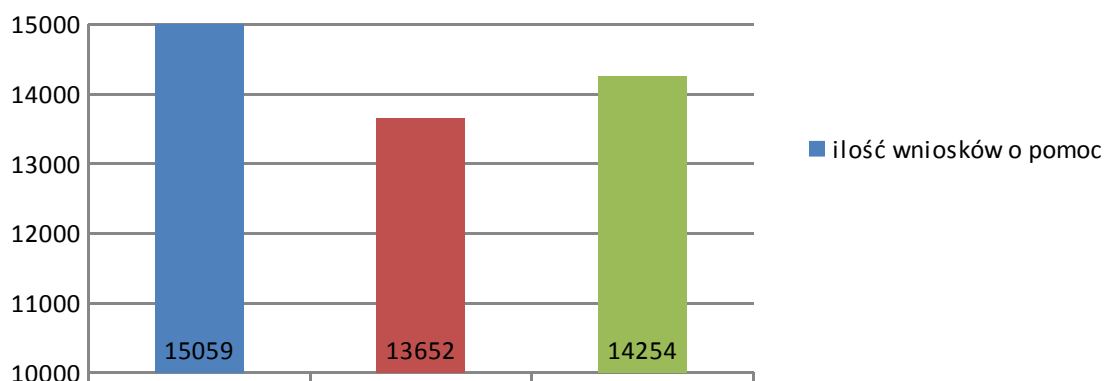
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu jest jednostką organizacyjną Miasta Kalisza działającą w formie jednostki budżetowej. Obszarem działania Ośrodka jest teren

obejmujący miasto Kalisz.

2. Zasiłki i pomoc w naturze

W 2015 roku wyraźnie wzrosła liczba osób ubiegających się o pomoc. Przyjęto 15.059 wniosków Kaliszan o pomoc finansową, a więc znacznie więcej niż w latach ubiegłych.

ilość wniosków o pomoc

Zasiłki i pomoc w naturze udzielone przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu w 2015 roku

Świadczenie		Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	ilość świadczeń	Koszt [zł]
zasiłki stałe		786	7 968	3 632 734
zasiłki okresowe		1 953	12 760	3 945 657
zasiłki celowe – ogólnie	zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku	31	38	53 400
	zasiłki celowe i w naturze	2 518	10 441	2 842 209

Zasiłki celowe specjalne	227	334	104 818
Zasiłki cel. na dożywianie	159	211	63 974
dożywianie osób starszych, chorych i niepełnosprawnych w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie	739	106 406	446 519
Dożywianie dzieci	1 535	223 933	1 115 580
Dożywianie dzieci na wniosek dyrektora szkoły	118	11 303	58 095
koszty pogrzebów	21	21	80 499
składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające zasiłki stałe	686	6 896	294 122

Źródło: Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu

W 2015 roku objęto pomocą 5 418 osób/rodzin. Rodziny te korzystały z pomocy w sposób ciągły, do tego rodzaju pomocy należą zasiłki stałe, zasiłki okresowe i pomoc na dożywianie. Ponadto wypłacono 11 024 zasiłków celowych dla 2 935 osób z przeznaczeniem na zaspokojenie określonej potrzeby bytowej. **Wydano 20 671 pozytywnych decyzji na świadczenia pomocy społecznej.**

W porównaniu z latami ubiegłymi zmniejszyła się zarówno liczba osób korzystających z dożywiania, jak i koszty przeznaczone na dożywianie. Obecnie z dożywiania mogą korzystać osoby i rodziny, których dochód nie przekracza 150 % kryterium dochodowego z ustawy o pomocy społecznej, a nie jak poprzednio 200% kryterium dochodowego w przypadku dzieci, ponadto pokrywane są koszty tylko jednego posiłku w żłobkach i przedszkolach, a nie całości wyżywienia.

Na uwagę zasługuje fakt, że w przypadku gdy szkoła stwierdzi, że dziecko jest niedożywione, na wniosek dyrektora szkoły, są pokrywane koszty dożywienia dziecka, bez konieczności wydawania decyzji administracyjnej i ustalania sytuacji rodzinnej w drodze wywiadu środowiskowego.

Przyczyny występowania do MOPS o pomoc materialną

Poniższa tabela obrazuje przykładowe przyczyny z powodu których osoby i rodziny korzystały ze świadczeń pomocy społecznej.

Jednym z najczęstszych powodów trudnej sytuacji życiowej było bezrobocie, które dotknęło 2 245 środowiska. Dla 1 354 rodzin/osób powodem przyznania pomocy była niepełnosprawność, a dla 1 141 długotrwała choroba.

Przyczyny ubiegania się o pomoc w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Kaliszu

Przyczyna	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Bezdomność	118	132
potrzeba ochrony	120	450

macierzyństwa		
bezrobocie	2 245	4 803
niepełnosprawność	1 354	2 228
długotrwała lub ciężka choroba	1 141	1 856
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	712	2 318
przemoc w rodzinie	30	104
alkoholizm	299	461
trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	88	113
sytuacja kryzysowa	6	13
zdarzenie losowe	31	54

Źródło: Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu

3. Praca socjalna

Jednym z zadań pomocy społecznej jest podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Zadanie to realizowane jest m.in. poprzez pracę socjalną.

Ustawa z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej w art. 6 pkt 12 definiuje ją w następujący sposób: „praca socjalna to działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi”.

Niepokojące zjawiska występujące w środowiskach powodują, że praca socjalna jest coraz trudniejsza i wymaga większego zaangażowania ze względu na kumulację problemów. Pracownik socjalny musi kreatywnie dostosować narzędzia pracy socjalnej do dynamicznie modyfikujących się zmian w społeczeństwie, które bardzo często przybierają charakter patologiczny. W związku z tym zauważalna jest zmiana w charakterze pracy, ale i oczekiwań wobec pracowników socjalnych.

Rozmiary potrzeb społecznych wymuszają poszukiwanie nowych rozwiązań w dziedzinie pomocy społecznej.

Potrzeba skutecznego rozwiązywania problemów klientów pomocy społecznej spowodowała wprowadzenie do ustawy z 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej jednej z technik prowadzenia pracy socjalnej, jaką jest kontrakt socjalny.

Został on zdefiniowany w art. 6 pkt 6 cytowanej ustawy jako „*pisemna umowa zawarta*

z osobą ubiegającą się o pomoc, określająca uprawnienia i zobowiązania stron umowy, w ramach wspólnie podejmowanych działań zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny”.

Kontrakt socjalny stwarza płaszczyznę porozumienia umożliwiając osiągnięcie

postępów, które składają się na poprawę sytuacji klienta pomocy społecznej.

Celem zawarcia kontraktu socjalnego, jest wyposażenie osoby – znajdującej się w szczególnie trudnej sytuacji życiowej, np.: zdolnej do pracy lub mogącej w przyszłości wejść w rolę pracobiorcy – w kompetencje umożliwiające jej samodzielne zaspokajanie podstawowych potrzeb życiowych i uczestniczenie w życiu gospodarczym i społecznym danej społeczności, a tym samym uniezależnienie jej od świadczeń pomocy społecznej.

Zawierana przez pracownika socjalnego umowa z osobą występującą o pomoc do ośrodka pomocy społecznej musi zawierać indywidualny plan wychodzenia tej osoby z trudnej sytuacji, w jakiej się znalazła.

Ustawa o pomocy społecznej wprowadziła przepis umożliwiający odmowę lub wstrzymanie udzielanej pomocy w sytuacji odmowy zawarcia kontraktu socjalnego. Zawieranie kontraktów ma chronić indywidualność podopiecznych, rozwijać ich umiejętności, zachęcać do aktywnego poszukiwania pracy, uczyć odpowiedzialności. Kontrakty zawierane powinny być przede wszystkim z osobami, których problemy socjalne mają długotrwały charakter, a wyeliminowanie ich przyczyn nie jest możliwe bez udziału zainteresowanych.

W 2015r pracą socjalną objęto 1753 rodziny, przy czym pozytywne efekty uzyskano

w niżej wymienionych środowiskach, a pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu wielokrotnie, bo **aż w 428 przypadkach prowadzenia pracy socjalnej zastosowali technikę - kontraktu socjalnego**, dzięki której uzyskano wiele z niżej opisanych efektów

Mierzalne efekty pracy socjalnej

W 2015 roku efekty podejmowanych działań przedstawiają się następująco:

1. Ilość osób, które podjęły pracę okresową lub stałą- **348**
2. Ilość osób, które podjęły naukę w celu uzyskania zawodu – **40**
3. Ilość osób, które podjęły terapię odwykową lub zachowują abstynencję – **324**
4. Ilość osób, które podjęły leczenie psychiatryczne – **100**
5. Ilość osób, które podjęły leczenie ogólne, mimo poprzednich oporów – **176**
6. Ilość osób, które uzyskały umiarkowany lub znaczny stopień niepełnosprawności-
118
7. Ilość osób, które otrzymały rentę lub emeryturę – **67**
8. Ilość osób, które odzyskały prawo do opieki nad dziećmi - **3**
9. Środowiska, w których złagodzone konflikty – **200**
10. Ilość osób, które uzyskały alimenty – **74**
11. Ilość osób, które z różnych względów nie ubiegają się już o pomoc – **339**
12. Ilość osób, które uzyskały dodatek mieszkaniowy- **89**

Należy zaznaczyć, że pracownicy socjalni pracują w środowiskach w systemie dwuzmianowym od 7.30 do 15.30 i od 11.00 do 19.00 ma to na celu pełniejsze rozeznanie i zdiagnozowanie sytuacji rodzinnej. Praca w godzinach popołudniowych pozwala zastać osoby pracujące, jak również dzieci szkolne i przedszkolne. Na pełniejsze zdiagnozowanie

sytuacji rodzinnej miały również wpływ patrole z policją. Pracownicy socjalni wspólnie z policją pełnili dyżury dwa dni w tygodniu tj. czwartek od godz. 16.00 do 24.00 i piątek od godz. 17.00 do 1.00. Cenne podczas dyżurów było w miarę możliwości monitorowanie środowisk wcześniej zgłoszonych przez pracowników socjalnych i asystentów rodziny, w których dominuje problem alkoholizmu czy zaniedbań wychowawczych.

4. Bezdomność

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej osoba lub rodzina ma prawo do schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania, jeżeli jest tego pozbawiona. Udzielenie schronienia następuje przez przyznanie tymczasowego miejsca w noclegowni albo schronisku dla osób bezdomnych. Przyznanie niezbędnego ubrania następuje przez dostarczenie osobie potrzebującej odpowiedniego rozmiaru bielizny, odzieży i obuwia odpowiednich do pory roku a pomoc doraźna albo okresowa w postaci jednego gorącego posiłku dziennie przysługuje osobie, która własnym staraniem nie może go sobie zapewnić.

Liczba osób bezdomnych korzystających z różnego rodzaju form pomocy realizowanych przez MOPS w Kaliszu wynosiła w 2015 roku - 189.

Spośród tej liczby 119 osób to mieszkańcy Kalisza i osoby, które ostatnie miejsce zameldowania na pobyt stały miały w Kaliszu. Pozostałe 70 osób pochodziło najczęściej z terenu gmin położonych niedaleko Kalisza, co jest spowodowane faktem, że na terenie tych gmin nie ma wielu placówek dla bezdomnych, a Kalisz posiada dość szeroką ofertę dla tych osób.

Ustawa o pomocy społecznej w sposób szczególny reguluje właściwość miejscową gminy w stosunku do osób bezdomnych. Art. 101 ust. 2 stanowi, że „w przypadku osoby bezdomnej właściwą miejscowo jest gmina ostatniego miejsca zameldowania tej osoby na pobyt stały”. Ust. 7 tego artykułu zawiera zapis zobowiązujący gminę właściwą ze względu na miejsce zamieszkania albo na ostatnie miejsce zameldowania na pobyt stały do zwrotu wydatków gminie, która przyznała świadczenia w miejscu pobytu.

Tak sformułowane zapisy zobowiązują ośrodek pomocy społecznej do współdziałania z

gminami, z których wywodzą się osoby bezdomne. Współpraca dotyczy zarówno postępowania w sprawie ustalenia uprawnień osób bezdomnych do świadczeń z pomocy społecznej, jak i dochodzenia zwrotu wydatków poniesionych na świadczenia udzielone na podstawie decyzji administracyjnych MOPS. Wydatki za wypłacane przez MOPS w Kaliszu świadczenia społeczne (zasiłki stałe, celowe na leki, odzież, pokrycie kosztów posiłków) dla osób spoza Kalisza są zwracane do budżetu miasta.

Nieliczni bezdomni pochodzący z Miasta Kalisza przebywali poza Kaliszem i tam korzystali ze świadczeń pomocy społecznej, których kosztami obciążony był Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu. Trzech mężczyzn korzystało z położonego na terenie Gminy Błaszki Schroniska dla mężczyzn „Dom Bartymeusza”.

Osoby bezdomne, nieposiadające żadnego dochodu otrzymują pomoc, która służy zaspokojeniu podstawowych potrzeb życiowych, tj. schronienie, posiłek, odzież, leki, środki czystości.

Każdego roku jesienią prowadzona jest akcja informacyjna dotycząca możliwości uzyskania pomocy przez osoby bezdomne. W miejscach, gdzie gromadzą się bezdomni, np. dworcach PKP, PKS, barach i punktach wydawania żywności są umieszczane informacje zawierające adresy placówek dla bezdomnych i innych miejsc, gdzie można uzyskać pomoc. Prawidłowo układa się także współpraca w tym zakresie ze Strażą Miejską Kalisza, Policją, Caritas.

W 2015 roku na terenie Miasta Kalisza funkcjonowały 3 placówki, których działalność ukierunkowana była na schronienie dla osób bezdomnych:

- Schronisko im. Św. Brata Alberta – 40 miejsc noclegowych dla mężczyzn,
- Noclegownia PCK – 40 miejsc noclegowych dla mężczyzn,
- „Ogrzewalnia” przy PCK w Kaliszu - otwarta w godzinach od 7 do 18, przeznaczona dla osób, które nie mają możliwości przebywania w ciepłych pomieszczeniach w ciągu dnia. Mogą tam przyrządzić sobie ciepły posiłek i napić się gorącej herbaty.

Liczba miejsc dla osób bezdomnych – na co wskazują doświadczenia ubiegłych lat – jest wystarczająca i zaspokaja potrzeby bezdomnych mieszkańców naszego miasta. Schronienie w naszych placówkach znajdują także liczni bezdomni spoza Kalisza, najczęściej z gmin ościennych, ale także z innych rejonów naszego kraju. W okresie dużych, długotrwałych mrozów wymienione placówki noclegowe zwiększają liczbę miejsc, wykorzystując jako miejsca noclegowe np. świetlice i inne pomieszczenia na co dzień służące do innych celów.

Efekty prowadzenia pracy socjalnej z osobami bezdomnymi

Oprócz pomocy w formie schronienia czy zasiłku, z osobami bezdomnymi prowadzona jest praca socjalna w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności. Osoby bezdomne otrzymują wsparcie i motywację do rozwiązywania ich problemów rodzinnych czy mieszkaniowych. Są aktywizowani do poszukiwania zatrudnienia, poszukiwania pracy oraz starań o własne mieszkanie a osoby uzależnione są motywowane do podjęcia terapii i kierowane do odpowiednich placówek, oraz do Klubu

Integracji Społecznej działającym przy MOPS w Kaliszu na spotkania z terapeutami uzależnień.

- ok. 80 % osób jest zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy, co daje możliwości uzyskania zatrudnienia oraz daje tytuł do ubezpieczenia zdrowotnego,
- 59 osób mają ustalony stopień niepełnosprawności,
- 10 osobom ustalony został stopień niepełnosprawności w 2015 r.,
- 29 osób otrzymywało zasiłek stały,
- 7 osób pobierało zasiłek pielęgnacyjny,
- 31 osób podjęło terapię w związku z uzależnieniem od alkoholu,
- 13 osób podjęło pracę stałą lub okresową,
- dla 50 osób bezdomnych wydano decyzje o nabyciu prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- 4 osoby uzyskały rentę lub emeryturę,
- 4 osoby bezdomne usamodzielniały się i zamieszkały we własnych mieszkaniach,
- 3 osoby zamieszkały w domu pomocy społecznej,
- 1 osoba podjęła naukę zawodu,
- udzielono pomocy 19 osobom opuszczającym zakład karny.

5. Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania

Osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych.

Usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie zamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze przysługują osobom, wymagającym pomocy z powodu zaburzeń psychicznych. Są dostosowane do poszczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności. Pomoc ta jest świadczona przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym.

W 2015 roku z pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych skorzystały 62 osoby.

Wykonawcą specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi była Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych w Kaliszu.

Koszt usług wyniósł 587.190 zł. Łącznie pracownicy Okręgowej Izby Pielęgniarek i Położnych w Kaliszu wykonali 34.905 godzin specjalistycznych usług opiekuńczych. Podmiot realizujący usługi opiekuńcze został wyłoniony w drodze przetargu.

Osoby korzystające ze specjalistycznych usług opiekuńczych ponoszą częściową odpłatność za usługi. Z tego tytułu w 2015 roku uzyskano dochód w kwocie 56 331,24 zł.

Odpłatność ponoszona przez podopiecznego za specjalistyczne usługi opiekuńcze

(osoba samotna i osoba w rodzinie)

Tabela przedstawia odpłatność obowiązującą od I 2015 roku do IX 2015 roku

Kryterium – 542 zł.	Osoba samotna (dochód od – do zł.)	Pełna odpłatność-w zł. dni robocze (R) - 15 zł dni wolne (W) – 30 zł
Powyżej		R
100,00 % – 132,50 %	542,01 – 718,15	W
132,50 % – 165,00 %	718,16 – 894,30	1,50 % - 0,22 zł.
165,00 % – 187,50 %	894,31 – 1016,25	0,45 zł
187,50 % – 220,00 %	1016,26 – 1192,40	3,00 % - 0,45 zł.
220,00 % – 237,50 %	1192,41 – 1287,25	0,90 zł
237,50 % – 255,00 %	1287,26 – 1382,10	5,00 % - 0,75 zł.
255,00 % – 265,00 %	1382,11 – 1436,30	1,50 zł
265,00 % – 275,00 %	1436,31 – 1490,50	7,00 % - 1,05 zł.
275,00 % – 282,50 %	1490,51 – 1531,15	2,10 zł
282,50 % – 290,00 %	1531,16 – 1571,80	11,00 % - 1,65 zł.
290,00 % – 310,00 %	1571,81 – 1680,20	3,30 zł
310,00 % – 330,00 %	1680,21 – 1788,60	15,00 % - 2,25 zł.
powyżej 330%	1788,61	4,50 zł
		22,50 % - 3,37 zł
		6,75 zł
		30,00 % - 4,50 zł
		9,00 zł
		45,00 % - 6,75 zł
		13,50 zł
		60,00 % - 9,00 zł
		18,00 zł
		75,00 % - 11,25 zł
		22,50 zł
		90,00 % - 13,50 zł
		27,00 zł
		100,00% - 15,00 zł.
		30,00 zł
Kryterium–542 zł. dla osoby samotnie gospodarującej i w rodzinie	Dochód w zł. osoby samotnie gospodarującej lub na osobę w rodzinie	Pełna odpłatność - zł
		R W
100,00 % – 132,50 %	542,01 – 718,15	3,5% - 0,52 zł.
132,50 % – 165,00 %	718,16 – 894,30	1,05 zł
165,00 % – 187,50 %	894,31- 1016,25	7% - 1,05 zł.
187,50 % – 220,00 %	1016,26– 1192,40	2,10 zł
220,00 % – 237,50 %	1192,41 –1287,25	11% - 1,65 zł.

237,50 % – 255,00 %	1287,26 – 1382,10	3,30 zł
255,00 % – 265,00 %	1382,11 - 1436,30	15% - 2,25 zł.
265,00 % – 275,00 %	1436,31 - 1490,50	4,50 zł
275,00 % – 282,50 %	1490,51 – 1531,15	20% - 3,00 zł.
282,50 % – 290,00 %	1531,16 – 1571,80	6,00 zł
290,00 % – 310,00 %	1571,81 – 1680,20	25% - 3,75 zł.
310,00 % – 330,00 %	1680,21 – 1788,60	7,50zł 32,50%-4,87 zł
powyżej 330%	1788,61	9,75 zł
		40 %- 6,00 zł
		12,00 zł
		55 % - 8,25 zł
		16,50 zł
		70 % -10,50 zł
		21,00 zł
		85 % -12,75 zł
		25,50 zł
		100 %-15,00 zł
		30,00 zł

Tabela przedstawia odpłatność obowiązującą od X 2015 roku do XII 2015 roku

Kryterium – 634 zł.	Osoba samotna (dochód od – do zł.)	Pełna odpłatność-w zł. dni robocze (R) - 15 zł dni wolne (W) – 30 zł
Powyżej		R
100,00 % – 132,50 %	634,01 – 840,05	W
132,50 % – 165,00 %	840,06 – 1046,10	1,50 % - 0,22 zł.
165,00 % – 187,50 %	1046,11 – 1188,75	0,45 zł
187,50 % – 220,00 %	1188,76 – 1394,80	3,00 % - 0,45 zł.
220,00 % – 237,50 %	1394,81 – 1505,75	0,90 zł
237,50 % – 255,00 %	1505,76 – 1616,70	5,00 % - 0,75 zł.
255,00 % – 265,00 %	1616,71 – 1680,10	1,50 zł
265,00 % – 275,00 %	1680,11 – 1743,50	7,00 % - 1,05 zł.
275,00 % – 282,50 %	1743,51 – 1791,05	2,10 zł
282,50 % – 290,00 %	1791,06 – 1838,60	11,00 % - 1,65 zł.
290,00 % – 310,00 %	1838,61 – 1965,40	3,30 zł
310,00 % – 330,00 %	1965,41 – 2092,20	15,00 % - 2,25 zł.
powyżej 330%	2092,21 zł	4,50 zł
		22,50 % - 3,37 zł

		6,75 zł 30,00 % - 4,50 zł 9,00 zł 45,00 % - 6,75 zł 13,50 zł 60,00 % - 9,00 zł 18,00 zł 75,00 % - 11,25 zł 22,50 zł 90,00 % - 13,50 zł 27,00 zł 100,00% - 15,00 zł. 30,00 zł
Kryterium-634 zł. dla osoby samotnie gospodarującej i w rodzinie	Dochód w zł. osoby samotnie gospodarującej lub na osobę w rodzinie	Pełna odpłatność - zł
		R W
100,00 % – 132,50 %	634,01 – 840,05	3,5% - 0,52 zł.
132,50 % – 165,00 %	840,06 – 1046,10	1,05 zł
165,00 % – 187,50 %	1046,11 – 1188,75	7% - 1,05 zł.
187,50 % – 220,00 %	1188,76 – 1394,80	2,10 zł
220,00 % – 237,50 %	1394,81 – 1505,75	11% - 1,65 zł.
237,50 % – 255,00 %	1505,76 – 1616,70	3,30 zł
255,00 % – 265,00 %	1616,71 – 1680,10	15% - 2,25 zł.
265,00 % – 275,00 %	1680,11 – 1743,50	4,50 zł
275,00 % – 282,50 %	1743,51 – 1791,05	20% - 3,00 zł.
282,50 % – 290,00 %	1791,06 – 1838,60	6,00 zł
290,00 % – 310,00 %	1838,61 – 1965,40	25% - 3,75 zł.
310,00 % – 330,00 %	1965,41 – 2092,20	7,50 zł 32,50%-4,87 zł
powyżej 330%	2092,21 zł	9,75 zł
		40 %- 6,00 zł
		12,00 zł
		55 % - 8,25 zł
		16,50 zł
		70 % -10,50 zł
		21,00 zł
		85 % -12,75 zł
		25,50 zł
		100 %-15,00 zł
		30,00 zł

Usługi opiekuńcze dla osób starszych i przewlekle chorych obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

W 2015 roku usługi opiekuńcze świadczyły dwa podmioty: Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Rejonowy w Kaliszu oraz Polski Czerwony Krzyż Zarząd Rejonowy w Kaliszu.

Usługi opiekuńcze są przyznawane osobom wymagającym opieki na podstawie decyzji administracyjnej wydawanej przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Rozliczenia godzin i kontrolę usług wykonuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu, a środki na realizację powyższego zadania są przekazywane organizacjom pozarządowym bezpośrednio z Urzędu Miejskiego w Kaliszu.

Koszt usług opiekuńczych w 2015 roku wyniósł 2 964 136,00 zł.

Łącznie zrealizowano 211 724 godziny usług opiekuńczych.

Podmioty realizujące usługi opiekuńcze zostały wyłonione w drodze konkursu ofert.

Ilość osób, którym świadczone usługi opiekuńcze

W 2015 roku Polski Komitet Pomocy Społecznej w Kaliszu oraz Polski Czerwony Krzyż świadczyły usługi opiekuńcze dla 588 osób.

Z tytułu odpłatności za usługi opiekuńcze uzyskano dochód w wysokości 668 190,54 zł.

Odpłatność ponoszona przez podopiecznego za usługi opiekuńcze (osoba samotnie gospodarująca i osoba w rodzinie)

Tabela przedstawia odpłatność obowiązującą od I 2015 roku do IX 2015 roku

Kryterium – 542 zł.	Osoba samotna (dochód od – do zł.)	Pełna odpłatność- 14,00 zł. (za 1 godz. usługi)
101-150%	547,42 – 813,00	5% - 0,70 zł.
151- 200 %	818,42 – 1084,00	10% - 1,40 zł.
201- 250 %	1089,42- 1355,00	15% - 2,10 zł.
251 – 300%	1360,42 – 1626,00	30% - 4,20 zł.
301- 400%	1631,42 – 2168,00	50% - 7,00 zł.

401 – 500%	2173,42 – 2710,00	70% - 9,80 zł.
powyżej 500 %	<u>2710,01 zł</u>	<u>100% - 14,00 zł.</u>
Kryterium – 456 zł.	Na osobę w rodzinie	Pełna odpłatność 14,00 zł
101- 150 %	460,56 – 684,00	10 %- 1,40 zł.
151-200 %	688,56 – 912,00	15 % - 2,10 zł
201 – 250 %	916,56 – 1140,00	20 % - 2,80 zł.
251 – 300 %	1144,56 – 1368,00	50 % - 7,00 zł
<u>powyżej 301 %</u>	<u>1372,56 zł.</u>	<u>100% - 14,00 zł</u>

Tabela przedstawia odpłatność obowiązującą od X 2015 roku do XII 2015 roku

Kryterium – 634 zł.	Osoba samotna (dochód od – do zł.)	Pełna odpłatność- 14,00 zł. (za 1 godz. usługi)
101-150%	640,34 – 951,00	5% - 0,70 zł.
151- 200 %	957,34 – 1268,00	10% - 1,40 zł.
201- 250 %	1274,42- 1585,00	15% - 2,10 zł.
251 – 300%	1591,34 – 1902,00	30% - 4,20 zł.
301- 400%	1908,34 – 2536,00	50% - 7,00 zł.
401 – 500%	2542,34 – 3170,00	70% - 9,80 zł.
powyżej 500 %	<u>3170,01 zł</u>	<u>100% - 14,00 zł.</u>
Kryterium – 514 zł.	Na osobę w rodzinie	Pełna odpłatność 14,00 zł
101- 150 %	519,14 – 771,00	10 %- 1,40 zł.
151-200 %	776,14 – 1028,00	15 % - 2,10 zł

201 – 250 %	1033,14 – 1285,00	20 % - 2,80 zł.
251 – 300 %	1290,14 – 1542,00	50 % - 7,00 zł
<u>powyżej 301 %</u>	<u>1547,14 zł.</u>	<u>100% - 14,00 zł</u>

6. Umieszczanie w domach pomocy społecznej

Prawne podstawy umieszczania w domu pomocy społecznej

Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej (art.54 ust.1 ustawy o pomocy społecznej).

Odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej

Za osoby umieszczone po 01 stycznia 2004 roku w myśl art. 61 ust.1 ustawy o pomocy społecznej obowiązani do wnoszenia opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej są w kolejności:

- 1 mieszkaniec domu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawowy z dochodów dziecka,
1. małżonek, zstępni przed wstępnymi,

2. gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej.

Odpłatność mieszkańców DPS

Mieszkaniec domu wnosi opłatę w kwocie stanowiącej 70% swojego dochodu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawowy z dochodów dziecka, nie więcej niż 70% tego dochodu. Opłata ta jest wnoszona bezpośrednio do domu pomocy społecznej, w którym dana osoba przebywa.

Osoby zobowiązane do ponoszenia opłat za pobyt w DPS członków rodzin

Małżonek, zstępni przed wstępnymi opłatą za pobyt członka rodziny w DPS wnoszą zgodnie z umową zawartą w trybie art. 103 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej:

- 1 w przypadku osoby samotnie gospodarującej, jeżeli dochód jest wyższy niż 300% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej ($634 \text{ zł} \times 300\% = 1.902 \text{ zł}$), jednak kwota dochodu pozostająca po wniesieniu opłaty nie może być niższa niż 300% tego kryterium,
1. w przypadku osoby w rodzinie, jeżeli posiadany dochód na osobę jest wyższy niż 300% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie ($514 \text{ zł} \times 300\% = 1.542 \text{ zł}$), z tym że kwota dochodu pozostająca po wniesieniu opłaty nie może być niższa niż 300% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu w 2015 roku uzyskał dochód w wysokości 255.112,32 zł stanowiący partycypacje osób zobowiązanych do utrzymania mieszkańców DPS.

Spośród mieszkańców przebywających w domach pomocy społecznej 188 osób posiadało rodziny zobowiązane do alimentacji, w stosunku do 63 osób rodziny uczestniczyły w kosztach utrzymania bliskich w domu pomocy społecznej.

W stosunku do 124 osób rodzina nie partycypowała w kosztach z uwagi na dochód nie

kwalityfikujący do ustalenia opłaty za pobyt członka rodziny w DPS. W stosunku do 5 mieszkańców dps rodzina pokrywała pełen koszt odpłatności. W ciągu roku 7 mieszkańców dps miało ustaloną odpłatność w wysokości średniego miesięcznego kosztu utrzymania w dps.

Natomiast 119 mieszkańców dps to osoby samotne, nie posiadające bliskiej rodziny w stosunku do których partycypantem było Miasto Kalisz.

Odpłatność gminy

Gmina, z której osoba została skierowana do DPS ponosi odpłatność w wysokości różnicy między średnim kosztem utrzymania w domu pomocy społecznej, a opłatami wnoszonymi przez mieszkańca domu i osoby zobowiązane.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej dopłaca do pobytu mieszkańców

przebywających w domach pomocy społecznej. Dopłaty te są zróżnicowane, w zależności od typu domu i wysokości miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca w poszczególnych DPS, do których są kierowani mieszkańcy Miasta Kalisza. Średnia dopłata Gminy Kalisz do mieszkańca DPS w Kaliszu wynosiła 2.092,55 zł., a do domów pomocy społecznej poza Kaliszem wynosiła 2.243,49 zł.

Koszty miesięcznego utrzymania mieszkańca w Domach Pomocy Społecznej, w których byli umieszczeni mieszkańcy Kalisza

DPS	II ość osób	Miesięczny koszt pobytu jednego mieszkańca	Koszt poniesiony przez miasto Kalisz w skali roku
DPS Kalisz	1 60	3.225,84 zł	3.236 428,67 zł.
DPS Baszków	3	3.150,00 zł	62.743,27 zł.
DPS Biskupice	1	2.636,54 zł	26.897,91
DPS Chlebno	3	3.193,64 zł	92.685,48 zł.
DPS Chróscin- Wieś	3	2.421,22 zł	39.693,37 zł.
DPS Chróscin Zamek	3	2.559,07 zł.	56.411,77 zł.
DPS Chumietki	1	2.831,00 zł.	19.367,72 zł.
DPS Falmierowo	3	3.247,65 zł	83.545,50 zł.
DPS Fabianów	5	2.797,00 zł.	56.142,20 zł.
DPS Kobyla Góra	1 1	2.937,00 zł	183.111,38 zł.
DPS Kochłowy	6	2.843,00 zł	139.511,34 zł.
DPS Konin	2	2.950,00 zł	50.968,62 zł.
DPS Lisków	1 7	2.865,09 zł	316.379,93 zł.
DPS Marszałki	1 8	2.953,00 zł	260.326,76 zł.
DPS Mielżyn	4	3.761,34 zł	173.659,44 zł.
DPS Miechów	1	2.710,00 zł	1.340,23 zł.
DPS Ostrów Wlkp.	4	3.267,28 zł	90.028,72 zł.
DPS Osiek	1	3.076,00 zł	42.160,70 zł.
DPS Pleszew	2 2	3.143,27 zł	493.728,63 zł.
DPS Psary	1 9	2.947,68 zł.	457.269,16 zł.
DPS Pakówka	1	2.866,00 zł.	22.628,88 zł.
DPS Rzetnia	2	2.995,00 zł	61.497,65 zł.
DPS Rożdżały	7	2.727,98 zł	161.243,95 zł.

DPS Sieradz	2	2.727,98 zł.	33.094,33 zł.
DPS Skęczniew	3	2.963,85 zł.	68.744,43 zł.
DPS Skubarczewo	1	3.182,00 zł.	25.939,06 zł.
DPS Ślesin	1	3.693,86 zł.	38.024,40 zł.
DPS Wielka Nieszawka	1	2.728,41 zł.	13.710,18 zł.
DPS Zagórów	1	3.064,00 zł.	20.022,67 zł.
DPS Zimnowoda	1	3.143,36 zł.	31.619,22 zł.

Źródło: dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu

W 2015r. 307 mieszkańców pochodzących z Miasta Kalisza przebywało w domach pomocy społecznej i na ten cel wydatkowano środki w wysokości 6.358 925,57zł.

W 2015 roku 158 osób zostało zakwalifikowanych do skierowania do DPS (30 wniosków z 2014r. i 128 z 2015 r.). Umieszczonych zostało łącznie 71 osób (38 osób w Kaliszu i 33

osoby w domach pomocy społecznej poza Kaliszem).

7. Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych

W roku 2015r realizowane były zadania w zakresie rehabilitacji zawodowej i społecznej w ramach ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Środki na realizację zadań pochodzą z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Wysokość środków na powyższe zadania jest przyznawana zgodnie z algorytmem, na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 maja 2003r.

Na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej w roku 2015 dla miasta Kalisza przypadła kwota 2 525 088 zł.

Poniżej przedstawiono tabelę z jakich form pomocy i w jakiej wysokości skorzystały osoby niepełnosprawne w roku 2015 w ramach środków PFRON.

I .p	Rodzaj wsparcia	Złożone wnioski	Wyplacone dofinansowanie	Kwota
1	Turnusy rehabilitacyjne	349 osób wraz z opiekunami	233 osób wraz z opiekunami	229 374
2	Sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze	1 245 osób	1092 osób	488 130
3	Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych	94 osób	31 osób	178 329
4	Dofinansowanie rozpoczęcia działalności gospodarczej	4 osoby	2 osoby	60 000
5	Finansowanie kosztów szkoleń i przekwalifikowania zawodowego osób niepełnosprawnych	6 osób	3 osoby	11 604
6	Dofinansowanie do sportu, kultury, rekreacji i turystyki	2 wnioski	236 osób	37 000
7	Zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy	4 wnioski (w tym 1 rezygnacja)	3 wnioski	190 000
8	Dofinansowanie do działalności WTZ	2 warsztaty 90 uczestników	2 warsztaty 90 uczestników (w tym 5 uczestników od m-ca lipca 2015r)	1 330 650

W ramach otrzymanych środków w 2015r realizowane były następujące zadania:

1. Przyznawanie osobom niepełnosprawnym środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej.

W roku 2015 złożono 4 wnioski o dofinansowanie do rozpoczęcia działalności gospodarczej na łączną kwotę 174 007 zł. Podpisano 2 umowy na kwotę 60 000 zł.

Osoby niepełnosprawne z otrzymanych środków PFRON otworzyły następujące działalności zgodnie z PKD: wykonywanie fotokopii, przygotowywanie dokumentów i pozostała specjalistyczna działalność wspomagająca prowadzenie biura oraz naprawa pozostałych artykułów użytku osobistego i domowego. Dofinansowanie otrzymała jedna kobieta i jeden mężczyzna.

2. Dokonywanie zwrotu kosztów wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej.

W roku 2015 złożono 4 wnioski na kwotę 359 000 zł. Przyznano dofinansowanie dla 3 pracodawców na 5 stanowiskach pracy na kwotę 190 000 zł. Stworzono następujące stanowiska pracy: 2 stanowiska -operator maszyny stolarskiej, 1 stanowisko-operator wózka widłowego, 1 stanowisko- sprzedawca lodów i 1 stanowisko-pracownik małej gastronomii.

3. Finansowanie kosztów szkolenia i przekwalifikowania zawodowego osób niepełnosprawnych.

Szkolenia dla osób niepełnosprawnych inicjuje i organizuje kierownik Powiatowego Urzędu Pracy w Kaliszu, natomiast Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu przekazuje środki finansowe. W 2015r zrefundowano szkolenia dla 3 osób niepełnosprawnych na kwotę 11 604 zł.

4. Warsztaty Terapii Zajęciowej.

W Kaliszu funkcjonują dwa Warsztaty Terapii Zajęciowej.

WTZ prowadzone przez Fundację Inwalidów i Osób Niepełnosprawnych „Miłosierdzie”, w których terapią objętych jest 45 uczestników, w tym 20 osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności i 25 osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności. W WTZ prowadzonym przez Zgromadzenie Zakonne Małe Dzieło Boskiej Opatrzności - Orioniści, terapią objętych było do czerwca 40 uczestników, natomiast od miesiąca lipca warsztat terapii zajęciowej rozszerzył swoją działalność o kolejnych 5 uczestników. W zajęciach uczestniczy 28 osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności i 17 osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności. Głównym zadaniem warsztatu jest prowadzenie rehabilitacji społecznej i zawodowej przy zastosowaniu techniki terapii zajęciowej zmierzającej do rozwijania umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej, psychofizycznych sprawności oraz podstawowych i specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających uczestnictwo w szkoleniu zawodowym i podjęcie pracy. W 2015 roku warsztaty opuściło łącznie 3 uczestników. Kwota dofinansowania z PFRON na jednego uczestnika rocznie wynosiła 14.796 zł., co stanowiło 90% pełnego kosztu. Pozostałe 10% kosztów było dofinansowane ze środków budżetu Miasta Kalisza.

5. Sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze.

Z pomocy finansowej na dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze skorzystało w 2015 roku 1 092 osoby w tym zrealizowano 78 wniosków dotyczących dzieci i młodzieży niepełnosprawnej. Wnioski najczęściej dotyczyły: pieluchomajtek, aparatów słuchowych oraz wkładek usznych, wózków inwalidzkich, balkoników, materacy p/odleżynowych oraz obuwia ortopedycznego.

Natomiast 21 osób skorzystało z dofinansowania do sprzętu rehabilitacyjnego. Dofinansowania dotyczyło: łóżek rehabilitacyjnych, rowerków rehabilitacyjnych oraz maty rehabilitacyjnej.

6. Likwidacja barier architektonicznych.

W roku 2015 dofinansowano likwidację barier architektonicznych dla 22 osób niepełnosprawnych na kwotę 158 842 zł. Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych dotyczyło głównie przystosowania łazienek pod kątem osób niepełnosprawnych, jak również zakupu 1 schodolazu oraz wykonania dwóch podjazdów i dofinansowania dwóch dźwigów osobowych i jednego podnośnika transportowego.

7. Likwidacja barier w komunikowaniu.

W roku 2015 dofinansowanie do likwidacji barier w komunikowaniu otrzymało 5 osób. Dofinansowanie przyznano na zakup lupy elektronicznej, telefonów komórkowych oraz urządzenia wspomagającego słyszenie.

8. Likwidacja barier technicznych.

W roku 2015 wypłacono dofinansowanie dla 4 osób niepełnosprawnych na kwotę 8 171 zł w ramach likwidacji barier technicznych. Dofinansowano zakup urządzeń niezbędnych przy utrzymaniu higieny osobistej osób niepełnosprawnych.

9. Dofinansowanie do uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych.

W 2015r. na ten cel wydatkowano 229 374 zł., co pozwoliło przyznać i wypłacić dofinansowanie 233 osobom w tym 102 opiekunom.

10. Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.

W 2015 roku złożono dwa wnioski o dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych. Zawarto 2 umowy na łączną kwotę 37 000 zł na dofinansowanie sportu. Jedną z Klubem Sportowym Niepełnosprawnych START, która dotyczyła organizacji i prowadzenia procesu szkolenia zawodników niepełnosprawnych w różnych dyscyplinach sportowych (pływanie, boccia) oraz organizacja zawodów sportowych. Drugą umowę zawarto z Fundacją Inwalidów i Osób Niepełnosprawnych „Miłosierdzie” na organizację XI Międzynarodowych Halowych Mistrzostw Kalisza Osób Niepełnosprawnych w Lekkiej Atletyce.

Program „Aktywny Samorząd”

W 2015r Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu przystąpił po raz kolejny do realizacji pilotażowego programu „Aktywny Samorząd”, który jest odrębnie finansowany przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Łączna kwota otrzymanych z PFRON środków na realizację Modułu I i II wyniosła **252 168 zł.**, co pozwoliło przyznać i wypłacić dofinansowanie dotyczące 82 wniosków na łączną kwotę 248 542 zł. W ramach programu **Aktywny Samorząd** złożono w MOPS Kalisz **85 wniosków** o udzielenie dofinansowania dla osób niepełnosprawnych, 3 wnioski nie spełniały wymogów formalnych. Dofinansowanie otrzymały osoby niepełnosprawne w ramach poszczególnych modułów :

Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową:

Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się:

a/ Zadanie 2 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym, (6 wniosków na kwotę 10 881 zł)

b/ Zadanie 3 – pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, (1 wniosek na kwotę 14 000 zł)

Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej (9 wniosków na kwotę 16 193zł.)

Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym (66 wniosków na kwotę 207 468 zł.).

8. Klub Integracji Społecznej

Wychodząc naprzeciw potrzebom swych podopiecznych w roku 2005 powstał Klub Integracji Społecznej, jako następna forma pomocy.

Podstawą prawną do funkcjonowania Klubów Integracji Społecznej jest ustawa z dnia 13.06.2003r. o zatrudnieniu socjalnym. Klub Integracji Społecznej czynny jest od poniedziałku do piątku wg ustalonego harmonogramu zajęć. Zajęcia odbywają się w godzinach popołudniowych i popołudniowych. KIS znajduje się w siedzibie Ośrodka przy ul. Granicznej 1, stąd też wiele osób korzysta ze wsparcia Klubu przy okazji pobytu w Ośrodku (np. poradnictwo, bezpłatny dostęp do internetu). W 2015 roku na działalność Klubu ze środków własnych miasta wydatkowano kwotę 10 858,02 zł.

Głównym celem Klubu jest minimalizowanie zagrożeń związanych ze skutkami wykluczenia społecznego poprzez reintegrację społeczną i zawodową umożliwiającą powrót na otwarty rynek pracy. Klienci obejmowani są wsparciem indywidualnym i grupowym.

W Klubie Integracji Społecznej odbywało się szereg działań adresowanych do podopiecznych MOPS tj:

1. Konsultacje indywidualne z psychologiem – 71 osób (84 konsultacje, z czego 58 w miejscu zamieszkania)
2. Porady prawne – 195 osób.
3. Konsultacje i warsztaty dla osób uzależnionych od środków psychoaktywnych – 290 osób. Od stycznia do grudnia 2015 prowadzono zajęcia z osobami uzależnionymi od środków psychoaktywnych, które prowadzili certyfikowani terapeuci uzależnień. Celem spotkań było przekazanie podstawowej wiedzy dotyczącej substancji psychoaktywnych, mechanizmów uzależnień, nawrotów do uzależnienia i sposobów radzenia sobie z nimi oraz wskazania instytucji działających na rzecz osób uzależnionych i ośrodków stacjonarnego leczenia uzależnień. Wskazywano również członkom rodziny możliwość prawnych działań związanych z uzależnieniami. Spotkania odbywały się 1 raz w tygodniu w godzinach popołudniowych.
4. Grupa wsparcia dla ofiar przemocy. Cykl półtoragodzinnych spotkań odbywających się w okresie od maja do września 2015 miał na celu wsparcie informacyjne, wykrycie i korektę nieprawidłowych schematów zachowań, wzmocnienie postaw i zachowań prawidłowych oraz wymianę doświadczeń między uczestnikami. Odbyło się 10 spotkań w których uczestniczyło 10 osób. Dla osób biorących udział w grupie wsparcia został zorganizowany wyjazd do Poznania na spotkanie edukacyjne osób pokrzywdzonych przemocą pt "Wzmocnienie działań na rzecz ofiar przemocy w rodzinie" w ramach Programu „Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i przemocy ze względu na płeć” współfinansowanego ze środków Norweskiego Mechanizmu Finansowego. Łącznie z pracownikami wzięło udział 20 osób. Podczas spotkania odbyły się wykłady ze specjalistą ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, oraz indywidualne spotkania uczestników z radcą prawnym.

5. Grupa wsparcia dla osób z depresją, której adresatami były osoby zmagające się z tą chorobą. Spotkania dawały możliwość rozmowy na temat choroby, dzielenie się własnymi przeżyciami i doświadczeniami z tym związanymi z osobami, które przechodzą przez podobne doświadczenia. Stwarzały okazję do otwarcia się i porozmawiania w bezpiecznej atmosferze zrozumienia i akceptacji z ludźmi, którzy rozumieją problem. Jednocześnie był to czas i możliwość nauki sposobów radzenia sobie z chorobą. Odbyły się 3 spotkania w których brały udział 4 osoby.
6. Grupa wsparcia „Rodzina razem”, w której brali udział rodzice wraz z dziećmi. Celem spotkań było omawianie problemów w relacjach między rodzicami a młodzieżą wchodzącą w trudny wiek dorastania. Odbyło się 10 spotkań w których wzięło udział 40 osób dorosłych oraz 23 dzieci. Na spotkanie grupy zostali zaproszeni przedstawiciele Komendy Miejskiej Policji w Kaliszu, psycholog oraz certyfikowani specjaliści terapii uzależnień i Medycznego Centrum Usługowo Szkoleniowego ART.- MED.
7. Spotkania z osobami długotrwale bezrobotnymi, które to po ukończeniu Programu Aktywizacji i Integracji zadeklarowały chęć utworzenia spółdzielni socjalnej. Spotkania dotyczyły zasad tworzenia spółdzielni socjalnych, w których wzięło udział 7 osób. Odbyły się cztery dwugodzinne spotkania, które prowadził zaproszony przedstawiciel Wielkopolskiego Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej w Poznaniu.
8. Punkt dostępu do Internetu - w ramach aktywnego poszukiwania pracy do KIS zostało skierowanych przez pracowników socjalnych 101 osób, które przeglądały oferty pracy dostępne w Internecie 480 razy. Osoby korzystające z punktu mogły otrzymać pomoc w pisaniu listu motywacyjnego itp.
9. Spotkania dla osób w wieku 50+ z przedstawicielem Ogólnopolskiego Programu „Latarnik”. Spotkania miały na celu zachęcenie osób starszych do korzystania z Internetu, w spotkaniach wzięło udział 25 osób.
10. Organizowanie nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne do wykonywania której Sąd Rejonowy w Kaliszu skierował 14 osób.
11. Warsztaty kulinarnych pt „Uczymy polskich tradycji wigilijnych” w których wzięło udział 7 osób.
12. „Jasełka” dla seniorów zorganizowane w Klubie Integracji Społecznej przez pracowników socjalnych oraz dzieci ze Szkoły Podstawowej Nr 7, na którą zostało zaproszonych 15 osób.
13. „Motomikołaje” około 100 motocyklistów, z Kalisza, Ostrowa Wlkp. i powiatu pleszewskiego ubranych w stroje Mikołaja obdarowali paczkami świątecznymi 70 dzieci podopiecznych MOPS.
14. Warsztaty kreatywności, celem których było podniesienie świadomości uczestników na temat tradycji świąt Bożego Narodzenia oraz wykorzystania własnej wyobraźni i kreatywności w tworzeniu atmosfery świąt. W warsztatach brało udział 5 osób dorosłych oraz 7 dzieci.
15. Wieczera Wigilijna dla uczestników Programu Aktywizacja i Integracja. Uroczystość uświetnił występ aktora Teatru im. Wojciecha Bogusławskiego w Kaliszu.

16. Program Aktywizacja i Integracja

W 2015 roku w porozumieniu z Powiatowym Urzędem Pracy w Kaliszu był realizowany dla dwóch grup Program Aktywizacji i Integracji określony w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004r o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

W ramach tego programu przeprowadzone były działania w zakresie aktywizacji i integracji dla 28 osób długotrwale bezrobotnych, które cechował brak lub znacząco obniżona motywacja do podjęcia pracy, dla których Powiatowy Urząd Pracy określił III profil pomocy, korzystających z pomocy społecznej i realizujących kontrakty socjalne.

Działania z zakresu integracji społecznej realizowane były w Klubie Integracji Społecznej w wymiarze 40 godzin miesięcznie w proporcji 10 godzin tygodniowo przez okres 6 miesięcy dla 1 grupy oraz przez okres 4 miesięcy dla drugiej grupy.

Blok integracja

- a) Grupowe poradnictwo specjalistyczne 6 godzin tygodniowo:
  - warsztaty mające na celu motywację i aktywizację zawodową,
  - warsztaty pomagające umiejętnie zarządzać czasem wolnym,
  - warsztaty pomagające zarządzać budżetem domowym,
  - warsztaty podnoszące umiejętność poruszania się na otwartym rynku pracy
    - nauka posługiwania się Internetem,
    - warsztaty mające na celu zmianę własnego wizerunku
    - warsztaty nabywania umiejętności i skuteczności w działaniu.
    - elementy prawa pracy.
- b) Grupy wsparcia mające na celu zwalczanie bezradności wobec trudnej sytuacji życiowej, budowanie siły nadziei i poczucia własnej wartości. Podczas spotkań uczestnicy wymieniali się użytecznymi informacjami oraz doświadczeniami dotyczącymi np. dostępnych na rynku pracy ofert.

Blok aktywizacja

Działania z zakresu aktywizacji zawodowej bezrobotnych realizowane były w ramach prac społecznie użytecznych wykonywanych przez osoby skierowane do Programu Aktywizacja i Integracja w ilości 40 godzin miesięcznie jednak nie więcej niż 10 godzin tygodniowo.

Prace społecznie użyteczne stanowią pierwszy etap w aktywizacji zawodowej beneficjentów.

- 17. Grupa wsparcia dla matek samotnie wychowujących dzieci. Spotkania odbywały się w Klubie Integracji Społecznej od czerwca do listopada 2015r. zgodnie z opracowanym przez pracowników socjalnych harmonogramem i programem. Zajęcia odbywały się w dwóch grupach. Uczestniczyło w nich w sumie 15 osób. Ogółem odbyło się 18 spotkań. Celem grupy było: dzielenie się doświadczeniami w pokonywaniu trudności związanych z samotnym macierzyństwem; wsparcie emocjonalne, budowanie siły, nadziei i poczucia

własnej wartości; zwalczanie bezradności wobec trudnych sytuacji wynikających z samotnego macierzyństwa; wymiana użytecznych informacji, edukacja; szukanie wspólnych rozwiązań dla przedstawionych problemów.

18. Prace społecznie użyteczne - na organizowanie prac społecznie użytecznych z budżetu miasta w roku 2015 wydatkowano 53.829,36 zł tj. 40% całości zadania. Pozostała kwota czyli 80.744,04 zł została zrefundowana z Funduszu Pracy będącego w dyspozycji Powiatowego Urzędu Pracy. W 2015 roku do wykonywania prac społecznie użytecznych było przygotowanych 86 miejsc pracy. W okresie od czerwca do listopada Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu skierował 119 osób. Do wykonywania tych prac były kierowane osoby posiadające ustalony przez Powiatowy Urząd Pracy II profil pomocy oraz osoby uczestniczące w Programie Aktywizacja i Integracja. Ta forma aktywizacji oprócz zapewnienia uczestnikom możliwości uzyskania środków do życia pomoże uczestnikom wejść małymi krokami na rynek pracy.

Podmioty, w których wykonywano prace społecznie użyteczne:

- Miejski Zarząd Budynków Mieszkalnych
- Dom Pomocy Społecznej
- Dzienny Dom Pomocy Społecznej
- Środowiskowy Dom Samopomocy „Tulipan”
- Centrum Interwencji Kryzysowej
- Urząd Miejski
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
- Straż Miejska
- Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna Nr 1
- Zespół Szkół Ponad Gimnazjalnych Nr 2
- Zespół Szkół Nr 7
- Zespół Szklono Przedszkolny Nr 1
- Zespół Szklono Przedszkolny Nr 2
- Publiczne przedszkole Nr 9
- Publiczne przedszkole Nr 19
- Publiczne przedszkole Nr 28
- Publiczne przedszkole Nr 30
- Szkoła Podstawowa Nr 14
- Szkoła Podstawowa Nr 23
- Zespół Szkół Techniczno- Elektronicznych
- II Liceum Ogólnokształcące
- Zespół Szkół Nr 10
- I Liceum Ogólnokształcące
- Zespół Szkół Nr 7

19. W Klubie Integracji Społecznej były realizowane zajęcia w projekcie skierowanym do osób poszukujących pracy, nieaktywnych zawodowo i długotrwale bezrobotnych będących w wieku aktywności zawodowej, które korzystają z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu. Projekt był współfinansowany przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej w ra-

mach projektu „Podmiot zatrudnienia socjalnego partnera Ośrodka Pomocy Społecznej i Powiatowego Urzędu Pracy w realizacji kontraktów socjalnych” – edycja 2015 w ramach programu MPIPS „Aktywne formy przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.” W projekcie wzięło udział 30 osób, a zajęcia były prowadzone w okresie 3.08.2015-31.12.2015r. W Klubie Integracji Społecznej odbyło się uroczyste zakończenie Projektu współfinansowanego przez MPIPS „Aktywne formy przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu”. połączone z wręczeniem zaświadczeń i certyfikatów dotyczących ukończonych kursów zawodowych. Uroczystość uświetnił występ aktora Teatru im W. Bogusławskiego w Kaliszu.

9. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi instytucjami

Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi

i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi – zgodnie z zapisem art. 2 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej.

Pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu podejmowali szereg działań na rzecz poprawy jakości życia podopiecznych. W tym celu współpracowali z organizacjami, instytucjami i sponsorami. Współpraca ta oparta była na zasadzie pomocniczości, wzmacnianiu lokalnych działań, tworzeniu warunków do powstawania inicjatyw, otwarciu na innowacyjność.

Organizacje pozarządowe i instytucje działające w kwestiach społecznych:

1. Polskim Czerwonym Krzyżem – pomoc żywnościowa, odzieżowa, schronienie dla bezdomnych mężczyzn, usługi opiekuńcze, ogrzewalnia,
2. Polskim Komitetem Pomocy Społecznej – pomoc żywnościowa, odzieżowa, usługi opiekuńcze,
3. Kaliskim Klubem „Amazonki” – pomoc dla kobiet w trakcie i po leczeniu raka piersi,
4. Okręgową Izbą Pielęgniarek i Położnych - specjalistyczne usługi opiekuńcze,
5. Towarzystwem Pomocy im. Św. Brata Alberta – schronienie dla bezdomnych mężczyzn, odzież,
6. Stowarzyszeniem Pomocy Rodzinie „Bank Chleba” – pomoc żywnościowa,
7. „Caritas” Diecezji Kaliskiej – pomoc żywnościowa, odzieżowa,
8. Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Słupi p/Kępnem- schronienie i terapia dla kobiet,
9. „Domem Bartymeusza” w Domaniewie prowadzony przez Kaliski Dom Opieki „Caritas” Diecezji Kaliskiej – schronienie, wyżywienie,
10. Związkiem Emerytów Rencistów i Inwalidów – spotkania okolicznościowe,
11. Stowarzyszeniem Emerytów, Rencistów i Inwalidów – spotkania integracyjne;
12. Stowarzyszeniem Katolicki Ruch Antynarkotyczny - „Karan” – świetlica dla dzieci z rodzin niewydolnych wychowawczo, pomoc terapeutyczna dla osób uzależnionych od narkotyków, prowadzenie punkt konsultacyjnego, opracowanie materiałów informacji dotyczących pomocy dla uzależnionych i ich rodzin,
13. Polskim Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym – Koło w Kaliszu – spotkania integracyjne, okolicznościowe,
14. Stowarzyszeniem Pomocy Dzieciom Autystycznym – spotkania integracyjne, pomoc edukacyjna dla rodziców,
15. Fundacją Inwalidów i Osób Niepełnosprawnych „Miłosierdzie” – prowadzenie Warsztatów Terapii Zajęciowej, ponadto spotkania integracyjne, konkursy, wystawy prac, zawody sportowe osób niepełnosprawnych,
16. Polskim Stowarzyszenie Diabetyków – spotkania integracyjne, edukacyjne,
17. Towarzystwem Przyjaciół Dzieci – imprezy okolicznościowe dla dzieci, organizacja wypoczynku letniego dla dzieci. Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy - szkolenie kandydatów na rodziny adopcyjne,
18. Zgromadzeniem Zakonnym Małego Dzieła Boskiej Opatrzności – Orioniści – prowadzenie Warsztatu Terapii Zajęciowej, spotkania integracyjne dla osób niepełnosprawnych,

19. Zgromadzeniem Sióstr Nazaretanek – umożliwienie nieodpłatnego uczęszczania do przedszkola dzieci z ubogich rodzin,
20. Świetlicami socjoterapeutycznymi i środowiskowymi – udział dzieci z rodzin dysfunkcyjnych w zajęciach pozalekcyjnych, organizowanie imprez okolicznościowych,
21. Stowarzyszeniem Abstynencki Klub „Zdrowie i Trzeźwość”- pomoc dla rodzin i osób uzależnionych,
22. Stowarzyszeniem Abstynencki Klub Wzajemnej Pomocy „Jantar”- pomoc dla rodzin i osób uzależnionych,
23. Charytatywnym Stowarzyszeniem Niesienia Pomocy Chorym uzależnionym od Alkoholu i ich Rodzinom „Życie”- pomoc dla rodzin i osób uzależnionych,
24. Fundacją „Bread of Life ”-Oddział w Kaliszu –pomoc odzieżowa,
25. Fundacją Dzieciom Pomagaj- pomoc dla rodzin i dzieci autystycznych.
26. Klubem Sportowym Niepełnosprawnych „START”- rozpowszechnianie sportu wśród osób niepełnosprawnych,

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu w 2015r współpracował z organizacjami pozarządowymi biorącymi udział w realizacji Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 realizowanego w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD). W ramach tej współpracy pracownicy socjalni rozpowszechniają informacje o możliwości uzyskania pomocy w ramach tego Programu wśród osób korzystających z pomocy społecznej oraz wydają skierowania do otrzymania pomocy żywnościowej. Do współpracy na terenie naszego miasta przystąpiły takie organizacje jak: Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Okręgowy w Kaliszu i Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie „Bank Chleba”. Pracownicy socjalni **wydali 902 skierowania na żywność**, a z pomocy w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa podprogram 2015 skorzystały łącznie 2183 osoby. W ramach w/w programu w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej prowadzono warsztaty dotyczące: gospodarowania budżetem domowym, warsztaty kulinarne (z wykorzystaniem artykułów żywnościowych pozyskanych w ramach programu) oraz prowadzono grupę wsparcia dla matek samotnych, które zostały zakwalifikowane do podprogramu 2015.

Skierowanie na żywność mogą otrzymać osoby, których dochód nie przekracza 150% kwoty kryterium dochodowego ustalonego na podstawie ustawy o pomocy społecznej oraz zachodzi co najmniej jedna z okoliczności wymienionych w art. 7 ustawy o pomocy społecznej tj. sieroctwo, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała choroba, bezdomność, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, przemoc w rodzinie, alkoholizm lub narkomania, trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego, sytuacja kryzysowa czy zdarzenie losowe.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu współpracuje z wieloma podmiotami na terenie miasta Kalisza, a także z terenu całego kraju. Jednym z elementów współpracy jest sporządzanie i udostępnianie informacji oraz przeprowadzanie wywiadów sprawdzających i środowiskowych na rzecz innych instytucji.

W roku 2015 pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu przeprowadzili 1019 wywiadów środowiskowych na rzecz innych instytucji.

10. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej

Organizacja pomocy społecznej w mieście Kaliszu

W myśl zapisów ustawy o pomocy społecznej jednostka organizacyjna pomocy społecznej to m.in. ośrodek pomocy społecznej, dom pomocy społecznej, ośrodek wsparcia, ośrodek interwencji kryzysowej.

W miastach na prawach powiatu zadania pomocy społecznej zarówno gminne jak i powiatowe, własne i zlecone wykonują miejskie ośrodki pomocy społecznej (art. 110 i art. 112 ustawy o pomocy społecznej).

W Mieście Kaliszu realizatorem tych zadań jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

W celu realizacji zadań pomocy społecznej Ustawa upoważnia jednostki samorządu terytorialnego do tworzenia innych jednostek organizacyjnych pomocy społecznej. Placówki, które działają i realizują zadania w poszczególnych obszarach społecznych w Kaliszu to:

1. Dom Pomocy Społecznej, ul. Winiarska 26,
2. Dzienny Dom Pomocy Społecznej, ul. Cegielniana 6,
3. Środowiskowy Dom Samopomocy „Tulipan”, ul. Widok 77,
4. Dom Dziecka, ul. Skarszewska 3 oraz filia ul. Prosta 1
5. Centrum Interwencji Kryzysowej, ul. Graniczna 1.

Zgodnie z art.112 ust.8 ustawy z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej starosta/prezydent miasta przy pomocy powiatowego centrum pomocy rodzinie/miejskiego ośrodka pomocy społecznej sprawuje nadzór nad działalnością jednostek specjalistycznego poradnictwa, w tym rodzinnego, oraz ośrodków wsparcia, domów pomocy społecznej i ośrodków interwencji kryzysowej.

Dom Pomocy Społecznej w Kaliszu

Na terenie Kalisza funkcjonuje jeden Dom Pomocy Społecznej, który mieści się przy ul. Winiarskiej 26.

Dom dysponuje miejscami dla osób przewlekłe somatycznie chorych. Średnia wieku mieszkańca DPS w Kaliszu wynosiła 81 lat.

Spośród mieszkańców Domu Pomocy Społecznej:

- 73 – podopiecznych to osoby leżące wymagające pomocy osób drugih,
- 66 - mieszkańców porusza się przy pomocy osób drugih lub sprzętu rehabilitacyjnego,
- 41 - mieszkańców porusza się samodzielnie.

Dom świadczy usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne w zakresie i formach wynikających z indywidualnych potrzeb mieszkańców. Organizacja domu, zakres i poziom świadczonych usług uwzględniają w szczególności wolność, intymność, godność, poczucie bezpieczeństwa oraz sprawność fizyczną i psychiczną zamieszkujących osób.

Dla swoich mieszkańców kaliski Dom Pomocy Społecznej organizuje wiele imprez okolicznościowych z okazji świąt np. Dzień Kobiet, Walentynki, Andrzejkę, Wigilia Bożego Narodzenia, imprez integracyjnych i kulturalno-oświatowych, np. udział w spektaklach teatralnych, czytanie klasyków literatury, koncerty, programy okolicznościowe oraz konferencje. Zapraszani są liczni goście związani z promocją zdrowia, szeroko rozumianej

sztuki i rozrywki.

DPS w Kaliszu jest placówką otwartą na współpracę ze szkołami, uczelniami wyższymi. Dzieci i młodzież chętnie odwiedzają seniorów prezentując im swoje umiejętności.

W 2015 roku Wojewoda Wielkopolski przekazał dotację w kwocie 876.845,00 zł na utrzymanie mieszkańców przebywających w Domu Pomocy Społecznej na podstawie wcześniejszych przepisów.

W 2015 roku dochody Domu Pomocy Społecznej w Kaliszu wyniosły 5.801 383,59 zł i pochodziły z tytułu odpłatności mieszkańców oraz dopłaty z gmin, z których osoby były skierowane w tym dopłata za mieszkańców Kalisza przekazywana przez MOPS Kalisz w wysokości 3.236 428,67 zł. Łącznie na utrzymanie DPS wydatki wyniosły 6.598 064,14 zł. oraz 89.979,97 zł. z przeznaczeniem na inwestycje.

Ośrodki Wsparcia

Osobom, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspakajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, mogą być przyznane usługi opiekuńcze świadczone w ośrodku wsparcia (art. 51 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej).

W 2015 roku na terenie Miasta Kalisza funkcjonowały 2 ośrodki wsparcia, tj.:

- Dzienny Dom Pomocy Społecznej przy ul. Cegielnianej 6,
- Środowiskowy Dom Samopomocy „Tulipan” przy ul. Widok 77.

Dzienny Dom Pomocy Społecznej w Kaliszu

Dzienny Dom Pomocy Społecznej jest placówką dziennego pobytu dla osób, które ze względu na wiek, stan zdrowia, sytuację życiową oraz warunki rodzinne nie są w stanie w stopniu wystarczającym sprostać niektórym potrzebom życiowym i samodzielnie, prawidłowo funkcjonować w swoim środowisku.

Dzienny Dom Pomocy Społecznej w Kaliszu dysponuje 110 miejscami. Z usług świadczonych przez Dzienny Dom Pomocy Społecznej w 2015 roku skorzystało 118 osoby. Dzienny Dom Pomocy Społecznej w Kaliszu realizował zadania poprzez terapię zajęciową, działalność opiekuńczą, pracę socjalną, działalność rehabilitacyjną i terapeutyczną, a także zapewnienie posiłku/obiadu.

W 2015 roku dochody Dziennego Domu Pomocy Społecznej w Kaliszu wyniosły **166.919,96zł, a wydatki 782.940,69 zł.**

Odpłatność za pobyt dzienny w DDPS w Kaliszu dla osoby samotnie gospodarującej w 2015 roku

Dochód na osobę samotnie gospodarującą	Odpłatność ponoszona przez podopiecznego za pobyt w podstawowym zakresie
Do wysokości kryterium dochodowego	Zwolniony z odpłatności

osoby samotnie gospodarującej do 634,00 zł	
Powyżej kryterium dochodowego do 150% kryterium dochodowego od 634,00 zł do 951,00 zł	4,10zł
Od 151% do 200% kryterium dochodowego Od 957,34 zł do 1268,00 zł	4,40zł
Od 201% do 250% kryterium dochodowego Od 1274,34 zł do 1.585,00 zł	4,70zł
Od 251% do 300% kryterium dochodowego Od 1.591,34 zł do 1.902,00 zł	5,00zł
Od 301% do 350% kryterium dochodowego Od 1.908,34 zł do 2.219,00 zł	5,30zł
Od 351% do 400% kryterium dochodowego Od 2.225,34 zł do 2.536,00 zł	5,60zł
Od 401% do 450% kryterium dochodowego Od 2.524,34 zł do 2.853,00zł	6,00zł
Od 451% do 500% kryterium dochodowego Od 2.859,34 zł do 3.170,00 zł	6,50zł
Powyżej 500% kryterium dochodowego Powyżej 3.170,00zł	7,00zł
Kryterium dochodowe osoby samotnie gospodarującej 634zł	

Odpłatność za pobyt dzienny w DDPS w Kaliszu dla osoby w rodzinie w 2015 roku

Dochód na osobę w rodzinie	Odpłatność ponoszona przez podopiecznego za pobyt w podstawowym zakresie
Do wysokości kryterium dochodowego osoby w rodzinie - do 514,00 zł	Zwolniony z odpłatności
Powyżej kryterium dochodowego do 150% kryterium dochodowego - od 514,00 zł do 771,00 zł	4.10 zł
Od 151% do 200% kryterium dochodowego Od 776,14 zł do 1.028,00 zł	4,40 zł
Od 201% do 250% kryterium dochodowego Od 1.033,14 zł do 1.285,00 zł	4,70 zł
Od 251% do 300% kryterium dochodowego Od 1.290,14 zł do 1.542,00 zł	5,00 zł
Od 301% do 350% kryterium dochodowego Od 1.547,14 zł do 1.799,00 zł	5,30 zł
Od 351% do 400% kryterium dochodowego Od 1.804,14 zł do 2.056,00 zł	5,60 zł
Od 401% do 450% kryterium dochodowego Od 2.061,14 zł do 2.313,00 zł	6,00 zł
Od 451% do 500% kryterium dochodowego	6,50 zł

Od 2.318,14 zł do 2.570,00 zł	
Powyżej 500% kryterium dochodowego Powyżej 2.570.00 zł	7,00 zł
Kryterium dochodowe na osobę w rodzinie 514,00 zł	

Środowiskowy Dom Samopomocy „TULIPAN” w Kaliszu

Środowiskowy Dom Samopomocy „Tulipan” w Kaliszu jest placówką dziennego pobytu dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie, a także osób, których specyficzne zaburzenia rozwojowe uniemożliwiają pobyt w innego rodzaju placówkach.

Osobom tym zapewnia się podstawowe świadczenia opiekuńczo - wychowawcze, rekreacyjne i rehabilitacyjne.

Środowiskowy dom samopomocy świadczy usługi w ramach indywidualnych lub zespołowych treningów samoobsługi i treningów umiejętności społecznych, polegających na nauce, rozwijaniu lub podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym.

W 2015 roku z pomocy Środowiskowego Domu Samopomocy „Tulipan” w Kaliszu korzystało 50 osób.

W Ośrodku funkcjonuje 5 grup, do których są przydzielane osoby ze względu na ich potrzeby psychofizyczne:

- I GRUPA PIELEGNACYJNO-REHABILITACYJNA (zaspokojenie podstawowych potrzeb osób niepełnosprawnych, zapewnienie poczucia bezpieczeństwa),
- II GRUPA STYMULACJI ZABAWOWEJ (rozwój poznawczy, społeczny, emocjonalny przy wykorzystaniu techniki zabawy),
- III GRUPA STYMULACJI POZNAWCZEJ (powiększanie i utrwalanie uczestnictwa w życiu bliższego i dalszego otoczenia, budzenie i podtrzymywanie aktywności),
- IV, V GRUPA PRZYSPOSOBIENIA DO ŻYCIA (doskonalenie w zakresie samoobsługi i zaradności życiowej).

Odpłatność za pobyt w Środowiskowym Domu Samopomocy „Tulipan” w Kaliszu

Odpłatność miesięczną za usługi świadczone w ośrodkach wsparcia osobom z zaburzeniami psychicznymi, ustala się w wysokości 5% kwoty dochodu osoby samotnie gospodarującej lub kwoty dochodu na osobę w rodzinie, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie przekracza kwotę 300% odpowiedniego kryterium dochodowego:

- kryterium dochodowe osoby samotnie gospodarującej: 634 zł x 300% = 1.902,00 zł,
- kryterium dochodowe na osobę w rodzinie: 514 zł x 300% = 1.542,00 zł.

Aktualnie uczestnicy ponoszą niewielką odpłatność, a 29 osoby korzystały z usług ŚDS „Tulipan” nieodpłatnie.

W 2015 roku dochody Środowiskowego Domu Samopomocy „Tulipan” w Kaliszu wyniosły **30.934,01 zł, a wydatki 1.267 148,16 zł.**

Centrum Interwencji Kryzysowej.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej interwencja kryzysowa stanowi zespół interdyscyplinarnych działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu. Celem interwencji kryzysowej jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej.

Interwencją kryzysową obejmuje się osoby i rodziny bez względu na posiadany dochód. W ramach interwencji kryzysowej udziela się w szczególności poradnictwa specjalistycznego: psychologicznego, socjalnego, prawnego oraz schronienia.

W Kaliszu zadanie to realizuje Centrum Interwencji Kryzysowej znajdujące się przy ul. Granicznej 1.

W ramach działalności stacjonarnej w CIK funkcjonują:

- 1. schronisko dla ofiar przemocy w rodzinie** – 29 miejsc. W 2015 roku ogółem zamieszkiwało 47 osób, w tym 23 dorosłych i 24 dzieci.
- 2. schronisko dla osób i rodzin będących w stanie kryzysu** – 9 miejsc. W 2015 roku ogółem zamieszkiwało 60 osób, w tym 41 osoby dorosłe i 19 dzieci.

W ramach działań interwencyjnych do Centrum Interwencji Kryzysowej, mogą zostać przyjęte osoby spoza terenu Miasta Kalisza. Gmina właściwa ze względu na zamieszkanie osoby będącej w kryzysie ponosi wydatki w wysokości średniego miesięcznego kosztu utrzymania w Centrum. Przyjęcie tej osoby następuje na wniosek osoby zainteresowanej, o czym niezwłocznie informowana jest gmina z terenu, której ona pochodzi.

3. mieszkania chronione – łącznie 19 miejsc, w tym: 6 pokoi: 12 miejsc przy ul. Granicznej 1 i 5 pokoi, w których jest 7 miejsc przy ul. Częstochowskiej. W 2015 roku do mieszkań chronionych skierowano 9 osób w tym 2 dzieci. Łącznie w ciągu roku zamieszkiwało 25 osób.

Pobyt w mieszkaniu chronionym może być przyznany osobie ze względu na wiek, niepełnosprawność lub chorobę, która potrzebuje wsparcia w funkcjonowaniu codziennym, ale nie wymaga usług w zakresie świadczonego przez jednostkę całodobowej opieki w szczególności:

- 1 osobom niepełnosprawnym, w tym z zaburzeniami psychicznymi w rozumieniu ustawy z dnia 19. sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego.
1. osobom starszym
2. osobom opuszczającym:
  - a) rodzinę zastępczą
  - b) placówkę opiekuńczo-wychowawczą
  - c) cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą.

Do mieszkania chronionego, kieruję się na podstawie decyzji administracyjnej

Prezydenta Miasta Kalisza lub z jego upoważnienia Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu na wniosek osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego.

Odpłatność za pobyt w mieszkaniu chronionym ustala się wg stawek określonych przez Radę Miejską Kalisza zgodnie z Uchwałą Nr XXII/288/2012 Rady Miejskiej Kalisza z dnia 26 kwietnia 2012r w sprawie zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w mieszkaniach chronionych.

Ponadto Centrum Interwencji Kryzysowej udziela pomocy dla osób, które nie zamieszkują w placówce. W 2015 roku w ramach działalności ambulatoryjnej udzielono następujących form pomocy i wsparcia:

Klienci ambulatoryjni:

Łącznie ilość zgłoszeń ambulatoryjnych – 269

z tego:

- ofiary przemocy - 95

- pozostali klienci 174

w tym:

- zgłoszenia osobiste – 109

-zgłoszenia telefoniczne – 65

W 2015 roku dochody Centrum Interwencji Kryzysowej w Kaliszu wyniosły **28.909,25zł, a wydatki 913.752,98 zł**

Dom Dziecka w Kaliszu

Opis dotyczący placówki znajduje się w rozdziale 12 sprawozdania z uwagi, że placówka jest jednym z elementów ustawy o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, wyraźnie podzieliła kompetencje między gminą w zakresie pracy z rodziną biologiczną, a organizowaną przez powiat pieczę zastępczą.

11. Wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej - zadania gminy

Asystent rodziny

Zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych prezydent miasta zapewnia wsparcie w formie: pracy z rodziną i pomocy w opiece i wychowaniu dziecka.

W przypadku, gdy ośrodek pomocy społecznej poweźmie informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, pracownik socjalny przeprowadza w tej rodzinie wywiad środowiskowy i wnioskuje do kierownika ośrodka o przydzielenie rodzinie asystenta rodziny. Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych i źródeł wsparcia zewnętrznego.

Wsparcie rodziny to profilaktyka i zadania mające na celu ochronę rodziny przed dysfunkcją. Złożoność i różnorodność zadań, które wynikają z ustawy wymagają długoletniego zaangażowania osób i środków.

Asystent rodziny pracuje z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę. Taka praca daje możliwość dogłębnego zdiagnozowania przyczyn trudnych sytuacji będących źródłem problemów występujących w danej rodzinie. Praca asystenta rodziny daje możliwość ciągłego wspierania rodziny przeżywającej trudności

w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej.

O wykonywanie tego zawodu mogą starać się osoby z wyższym i średnim wykształceniem, te ostatnie muszą wykazać, że brały udział w szkoleniach z zakresu, pracy z dziećmi lub rodziną i udokumentować, co najmniej trzyletni staż pracy z dziećmi lub rodziną.

Asystent ma być bliżej rodziny i jej problemów, a jego elastyczny, nienormowany czas pracy powinien być dostosowany do rytmu życia rodziny i jej realnych potrzeb. Jego rola polega na niesieniu pomocy rodzinom dysfunkcyjnym, z małoletnimi dziećmi, w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, socjalnych, w tym w prowadzeniu gospodarstwa domowego, planowaniu wydatków i innych obowiązków rodzicielskich.

Współpraca z asystentem ustaje wraz z osiągnięciem przez rodzinę umiejętności samodzielnego i prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Z uwagi na to, że dysfunkcyjność rodziny ma charakter złożony, a istniejące problemy determinują występowanie kolejnych, konieczne jest objęcie rodziny tą formą pomocy

w sposób długofalowy. Ważnym jest, aby asystent rodziny został wprowadzony w odpowiednim dla rodziny czasie, gdy rodzina nie jest jeszcze w zaawansowanym procesie psychodegradacji społecznej.

W roku 2015 asystą rodzinną objęto 124 środowiska, w których przebywało 283 dzieci. Asystenci zatrudnieni w pełnym wymiarze czasu pracy mieli pod swoją opieką średnio około 11 rodzin.

Rodziny objęte asystą rodzinną. Dane na dzień 31.12.2015r.

Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach		Dzieci – przedział wiekowy		
	Rodzice	dzieci	0 – 6 lat	7 – 14 lat	15 – 18 lat
124	184	283	122	133	28

Zatrudniono 11 asystentów rodziny w ramach Resorowego Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej. Główne problemy występujące w rodzinach objętych asystą rodzinną to: uzależnienia (alkohol, dopalacze), niewydolność wychowawcza, zaniedbania wychowawcze, niezaradność życiowa, bezrobocie, choroba psychiczna i rodzina niepełna.

Każda rodzina objęta pomocą asystenta miała inne cele, zasoby i deficyty, do każdej z nich należy podchodzić indywidualnie, aby ustalić skuteczny plan działania z rodziną. Plan działania z rodziną jest aktualizowany wspólnie z rodziną co miesiąc. W ten sposób na bieżąco asystent i rodzina mogą ocenić skuteczność współpracy. Podejmowana współpraca z rodzinami była ukierunkowana na takie problemy jak: budowanie prawidłowych relacji w rodzinie, motywowanie rodzin do samodzielnej realizacji zadań, wprowadzanie treningu czystości, przeprowadzanie rozmów na temat wychowywania dzieci, prowadzenia treningu gospodarowania budżetem domowym, kontrola stanu zdrowia dzieci, poprawa sytuacji materialnej, motywowanie członków rodzin do podejmowania i utrzymywania terapii alkoholowej, pomoc w nauce dzieciom, pokazywanie pozytywnych wzorców spędzania czasu wolnego z dziećmi.

Indywidualna praca z rodziną pozwoliła zmotywować podopiecznych do podjęcia działań, dawno lub w ogóle nie podejmowanych, jak również doprowadzić do wzrostu poczucia ich wartości i sprawczości. Spowodowało to, że 7 rodzin usamodzielniało się i zakończyło współpracę z asystentem.

W 2015 roku 2 dzieci powróciło do domu rodzinnego z rodziny zastępczej. Dzieci z trzech rodzin nie udało się utrzymać w rodzinie naturalnej z uwagi na nasilający się proces degradacji spowodowany nadużywaniem alkoholu i środków psychoaktywnych (dopalaczy) przez ich rodziców i trafiły one do pieczy zastępczej.

Prowadzona przez asystentów rodziny praca przyczyniła się do m.in: samodzielnego załatwiania spraw urzędowych, utrzymania abstynencji alkoholowej, poprawy sytuacji mieszkaniowej, poprawy sytuacji materialnej, powrotu dzieci do domu rodzinnego, poprawy sytuacji szkolnej dzieci, podjęcia terapii psychologicznej i logopedycznej, pozyskanie innego lokalu mieszkalnego, pozyskanie pracy zarobkowej, co liczbowo obrazuje poniższa tabela.

DZIAŁANIA	Liczba osób
Samodzielne załatwianie spraw urzędowych	69
Podjęcie terapii uzależnień	24
Poprawa sytuacji mieszkaniowej	32
Poprawa sytuacji szkolnej dzieci	33
Utrzymanie abstynencji	22
Zapisanie dzieci do przedszkola	15
Poprawa kontaktów ze szkołą dzieci	39
Podjęcie terapii psychologicznej, logopedycznej	30
Zwiększenie dbałości o zdrowie	39
Uregulowanie prawne sytuacji życiowej	20
Pozyskanie innego lokalu mieszkalnego	5
Podjęcie pracy zarobkowej	26
Poprawa kompetencji wychowawczych	39
Zapisanie dzieci do świetlicy socjoterapeutycznej	12

Dane MOPS na dzień 31.12.2015r.

Asystenci rodziny w ramach pracy na rzecz rodziny współpracują z wieloma instytucjami.

Są to przede wszystkim szkoły i przedszkola, do których uczęszczają dzieci rodzin objętych współpracą. Dużym wsparciem dla rodzin objętych asystenturą są funkcjonujące na terenie miasta Kalisza świetlice socjoterapeutyczne, w których m. in. są wprowadzane elementy profilaktyki uzależnień. Asystenci rodziny współpracują również z Sądami, Policją, Rodzinnym Ośrodkiem Diagnostyczno-Konsultacyjnym, Biurem Świadczeń Rodzinnych, Zespołem Interdyscyplinarnym, poradniami specjalistycznymi, Miejskim Zarządem Budynków Mieszkalnych i Wydziałem Spraw Społecznych i Mieszkaniowych. Ponadto w miarę możliwości brali czynny udział w zespołach oceny sytuacji dziecka, które odbywają się w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Pozyskiwanie dodatkowych środków finansowych na realizację zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej

W 2015 roku pozyskano środki na zatrudnienia asystentów rodziny z Resortowego

Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej realizowanego przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej aplikowano o środki na zatrudnienie 11 asystentów rodziny. Kwota środków otrzymanych w ramach konkursu to 147 825,00 zł. Wykorzystano 142 831,29 zł.

Wydatki gminy na utrzymanie dziecka w pieczy zastępczej

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożyła na gminę obowiązek ponoszenia wydatków w przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej.

W pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej jest to 10% wydatków, w drugim roku jest to 30% wydatków, natomiast w trzecim i kolejnych latach jest to 50% ponoszonych kosztów.

W 2015 r. wydatki jakie spoczywały na gminie za dzieci umieszczone w instytucjonalnej pieczy zastępczej to 572.581,13 zł.

Gmina poniosła wydatki na poziomie 10% za 23 dzieci; na poziomie 30% za 22 dzieci, natomiast wydatki na w wysokości 50% poniesiono za 17 dzieci.

W 2015r. wydatkowano kwotę 207.894,79 zł, która dotyczy dzieci z Kalisza przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej. Pokryto koszty za pobyt 87 dzieci w pieczy zastępczej w następujący sposób:

- w wysokości 10% za 55 dzieci,
- w wysokości 30% za 51 dzieci,
- w wysokości 50% za 29 dzieci.

Z uwagi na fakt, iż Kalisz jest miastem na prawach powiatu wydatki te stanowiły równocześnie dochody po stronie powiatu.

Program Wspierania Rodziny w mieście Kaliszu na lata 2016-2018

W 2015 roku został opracowany nowy Program Wspierania Rodziny w Mieście Kaliszu na lata 2016-2018, który został przyjęty Uchwałą Nr XVIII/205/2015 Rady Miejskiej Kalisza z dnia 29.12.2015r.

12. Wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej - zadania powiatu

Organizacja opieki w rodzinnej pieczy zastępczej oraz udzielanie pomocy pieniężnej

W roku 2015 roku na terenie miasta Kalisza funkcjonowało 141 rodzin zastępczych (w tym 101 rodzin zastępczych spokrewnionych, 34 rodziny zastępcze niezawodowe, 6 rodzin zastępczych zawodowych (w tym 2 rodziny zawodowe powstały w 2015r.)). Jedna z ww. rodzin zawodowych funkcjonuje na terenie miejscowości gminy Opatówek.

Ponadto dla miasta Kalisza funkcjonowały cztery rodzinne domy dziecka – trzy w Kaliszu, natomiast jeden na terenie gminy Godziesze. Dwa z nich powstały w 2015r.

Łącznie w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Kalisza (w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka) w 2015r. przebywało 214 dzieci.

Spośród wszystkich dzieci umieszczonych w kaliskich rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka 29 dzieci to dzieci z terenu innych powiatów - pleszewskiego, łęczyńskiego, ostrowskiego, bytowskiego, krotoszyńskiego, kolskiego, pajęczańskiego, częstochowskiego, kluczborskiego, miasta Wrocław i miasta Poznań.

W ub. roku w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka na terenie Kalisza zostało umieszczonych 22 nowych dzieci. (Ponadto 1 dziecko w wyniku rozwiązania rodziny zostało umieszczone w rodzinnym domu dziecka).

W 2015r. w sumie 17 dzieci opuściło rodzinną pieczę zastępczą (w tym : 4 dzieci wróciło do domu rodzinnego, 1 zostało przeniesione do rodziny zastępczej na terenie innego powiatu , pozostali wychowankowie opuścili rodziny zastępcze jako pełnoletnie osoby rozpoczynając samodzielne życie lub kontynuując naukę w ramach procesu usamodzielnienia.

Dodatkowo 38 dzieci z terenu miasta Kalisza w ciągu 2015r. przebywało w sumie w 27 rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów: pleszewskiego, słupeckiego, kaliskiego, sieradzkiego, ostrowskiego, jarocińskiego, konińskiego, garwolińskiego, gnieźnieńskiego, prudnickiego, Pruszcza Gdańskiego oraz miasta Poznań .

Udzielona pomoc finansowa dla rodzin zastępczych – 2015r.

Przeznaczenie środków	Wydatki
Świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka, dodatek z tytułu niepełnosprawności	1.675.640,55zł
Świadczenie na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z	17.630zł

potrzebami przyjmowanego dziecka	
Wynagrodzenia z pochodnymi dla zawodowych rodzin zastępczych	204.867,79zł
Wynagrodzenia z pochodnymi dla osób zatrudnionych do pomocy w zawodowych rodzinach zastępczych	14.761,58zł
Dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka w wieku od 6 do 18 roku życia	25.070zł
Wydatki związane z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki.	2.800zł
Środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnym	16.416,37zł
Środki finansowe na pokrycie kosztów związanych z remontem lub ze zmianą lokalu w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnym,	3.000zł

Udzielona pomoc finansowa dla rodzinnych domów dziecka – 2015r.

Przeznaczenie środków	Wydatki
Świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka, dodatek z tytułu niepełnosprawności	187.122,08zł
Świadczenie na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego	6.500zł

dziecka	
Wynagrodzenia z pochodnymi dla prowadzących rodzinny dom dziecka	156.185,86zł
Wynagrodzenia z pochodnymi dla osób zatrudnionych do pomocy w rodzinnym domu dziecka	46.173,57zł
Dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka w wieku od 6 do 18 roku życia	7.000zł
Środki finansowe innych nieprzewidzianych kosztów związanych z opieką i wychowaniem dziecka lub funkcjonowaniem rodzinnego domu dziecka .	3.423,46zł
Środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnym, w którym jest prowadzony rodzinny dom dziecka	33.073,41zł
Środki finansowe na pokrycie kosztów związanych z remontem lub ze zmianą lokalu w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnym, w którym jest prowadzony rodzinny dom dziecka	10.000zł

Udzielona pomoc finansowa dla rodzin zastępczych na terenie innych powiatów, w których przebywają dzieci pochodzące z terenu Miasta Kalisza– 2015r.

Przeznaczenie środków	Wydatki
Świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania	410.809,25zł

dziecka, dodatek z tytułu niepełnosprawności	
Świadczenie na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka	5.520zł
Wynagrodzenia z pochodnymi dla zawodowych rodzin zastępczych	66.743,52zł
Wynagrodzenia z pochodnymi dla osób zatrudnionych do pomocy w zawodowych rodzinach zastępczych	15.644,08zł
Dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka w wieku od 6 do 18 roku życia	4.000zł
Wydatki związane z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki.	0zł
Środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnym	12.467zł
Środki finansowe na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem remontu lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego	500zł

Pomoc w integracji ze środowiskiem dla osób opuszczających rodziny zastępcze, niektóre rodzaje placówek opiekuńczo – wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych, zakładów poprawczych i młodzieżowych ośrodków socjoterapii.

Formy wsparcia dla osób opuszczających rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo – wychowawcze.

Wychowankowie z placówek opiekuńczo – wychowawczych oraz opuszczający rodzinę zastępczą mogą liczyć na pomoc mającą na celu ich życiowe usamodzielnienie i integrację poprzez świadczoną na ich rzecz pracę socjalną, oraz takie formy pomocy jak:

1. Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki,
2. Pomoc pieniężna na usamodzielnienie,
3. Pomoc na zagospodarowanie – w formie rzeczowej,
4. Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych,
5. Pomoc w uzyskaniu zatrudnienia.

Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki

	Ilość osób	Kwota pomocy
Rodziny zastępcze	42	180.348,18
Placówki opiekuńczo - wychowawcze	17	71.678,79

Pomoc pieniężna na usamodzielnienie

	Ilość osób	Kwota pomocy
Rodziny zastępcze	11	49.464,00
Placówki opiekuńczo - wychowawcze	6	29.601,00

Pomoc rzeczowa na zagospodarowanie

	Ilość osób	Kwota pomocy
Rodziny zastępcze	11	34.730,99
Placówki opiekuńczo - wychowawcze	6	16.500,00

Pomoc mieszkaniowa

2 wychowankom rodzin zastępczych oraz placówek opiekuńczo – wychowawczych wydano decyzje kierujące do mieszkań chronionych w Centrum Interwencji Kryzysowej.

Instytucjonalna piecza zastępcza.

W roku 2015 r. w Domu Dziecka w Kaliszu średnio miesięcznie przebywało 41 dzieci. Na przestrzeni roku miało miejsce 14 nowych przyjęć, natomiast 13 wychowanków opuściło placówkę:

- 9 dzieci wróciło do rodzin biologicznych
- 1 wychowanek został umieszczony w Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii,
- 2 dzieci zostało umieszczonych w rodzinnym domu dziecka,
- 2 dzieci zostało umieszczonych w rodzinie zastępczej.

W kaliskim Domu Dziecka miesięczny koszt utrzymania wychowanka w placówce w 2015 r. wyniósł w styczniu 3.923,52 zł i od lutego do grudnia 4.403,78 zł.

W 2015 r. w placówkach opiekuńczo – wychowawczych poza Kaliszem przebywało 40 dzieci z naszego miasta, za pobyt których poniesiono wydatki w łącznej kwocie 1.339.510,40 zł. Powyższa liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie innych powiatów ukazuje znaczący problem braku miejsc w Domu Dziecka w Kaliszu. Dzieci przebywały w placówkach na terenie powiatów:

- kaliskiego - 6 dzieci
- pleszewskiego - 21 dzieci
- jarocińskiego - 4 dzieci
- tureckiego - 2 dzieci
- grudziądzkiego - 2 dzieci
- nowosądeckiego - 1 dziecko
- sieradzkiego - 3 dzieci
- m. Kraków - 1 dziecko – Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza dla Dziewcząt w Krakowie (4 dni pobytu)

Miesięczny koszt utrzymania w placówkach w 2015 r. wynosił:

Placówka	Koszt
Dom Dziecka w Liskowie	I- III 4.539,66 zł; IV-XII – 4.590,03 zł
Dom Dziecka w Pleszewie	I – 3.577,00 zł; II-XII – 3.790,00 zł
Pogotowie Opiekuńcze w Pleszewie	I – 3.518,00 zł; II-XII – 3.562,00 zł
Rodzinny Dom Dziecka w Białobłotach	I – 2.336,00 zł; II-XII – 2.272,00 zł
Salezjańska Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Dobieszczyźnie	I-III– 2.897,09 zł; IV-XII – 3.068,43 zł

Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Wydrznie	3.870,59 zł
Zespół Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych w Nowym Sączu	I-II – 5.411,84 zł; III-XII – 4.691,09 zł
Dom Wsparcia Dziecka i Rodziny „Domostwo” w Górze	I-III – 4.366,16 zł; IV-XII – 4.094,95 zł
Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Rafałowie	I-II – 5.021,42 zł; III – XII – 4.970,00 zł
Dom dla Dzieci i Młodzieży w Nowym Świecie	I-III – 2.610,00 zł; IV-XII – 2.641,00 zł

Powiaty na terenie, których przebywali wychowankowie zawarły z Miastem Kalisz stosowne porozumienia regulujące pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych.

W 2015 r. na realizację ww. zadania Miasto Kalisz przekazało łącznie kwotę 1.168.053,23 zł.

Wydatki za dziecko umieszczone w placówce opiekuńczo – wychowawczej typu interwencyjnego, ponosi powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej. W placówkach opiekuńczo – wychowawczych typu interwencyjnego (Pogotowie Opiekuńcze w Pleszewie i Interwencyjna Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza dla Dziewcząt w Krakowie) w 2015 r. przebywało 9 wychowanków, na utrzymanie których miasto Kalisz przekazało łącznie kwotę 171.457,17 zł.

Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej

Promocja rodzicielstwa zastępczego

Promowanie rodzicielstwa zastępczego odbywa się poprzez lokalne media i prasę (w Radiu Eska emitowane były informacje na temat idei rodzicielstwa zastępczego, przyczyn umieszczania dzieci w rodzinach zastępczych oraz reportaż dotyczący funkcjonowania rodziny zastępczej zawodowej).

Ponadto W 2015r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu we współpracy ze Szkołą Podstawową nr 7 w Kaliszu, Państwowym Inspektorem Sanitarnym w Kaliszu i Radą Osiedla Korczak zorganizował Piknik Rodzinny, którego głównym celem była promocja rodzicielstwa zastępczego oraz promocja zdrowego stylu życia. W pikniku brały udział rodziny zastępcze oraz rodzice dzieci.

Uczestnicy pikniku mieli szansę wziąć udział w konkursie plastycznym i konkursie wiedzy o pierwszej pomocy. Dla wszystkich uczestników konkursów zapewniono ufundowane przez sponsorów nagrody. Program Pikniku zapewnił również wiele gier i zabaw dla dzieci i ich opiekunów, a także poczęstunek. O oprawę muzyczną zadbała orkiestra dęta Gród nas Prosną.

Pozyskiwanie i szkolenie kandydatów na rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu dzięki promocji rodzicielstwa zastępczego na bieżąco pozyskuje kandydatów na niezawodowe rodziny zastępcze.

W ciągu 2015r. przeprowadzono szkolenie dla kandydatów na niezawodowe rodziny zastępcze programem „Pride”. Przeszkolono 6 osób (4 rodziny). Ponadto w październiku ubiegłego roku rozpoczęto kolejną edycję szkolenia ww. programem. Na szkolenie skierowano 9 osób (6 rodzin).

Przeprowadzono ponadto 2 edycje szkoleń dla kandydatów na spokrewnione rodziny zastępcze realizowane według indywidualnego planu szkolenia, w których łącznie brało udział 19 osób (15 rodzin).

Grupa wsparcia i szkolenia dla istniejących rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka

W 2015r. kontynuowała swoje spotkania grupa wsparcia dla istniejących rodzin zastępczych. Rodziny miały okazję wymienić się wzajemnie doświadczeniem, dzielić się wsparciem emocjonalnym, szukać wspólnie rozwiązań, rozwijać nowe formy radzenia sobie z trudnościami oraz skorzystać z tematycznych pogadań proponowanych przez prowadzących grupę (w tym psychologa).

Dodatkowo dla istniejących rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka zorganizowano szkolenie wzmacniające ich kompetencje na temat „Nowe środki psychoaktywne oraz praca diagnostyczno-terapeutyczna z młodzieżą”. W szkoleniu wzięły udział 32 rodziny zastępcze oraz 4 rodzinne domy dziecka.

W 2015r. koordynatorzy rozpoczęli zajęcia o charakterze socjoterapeutycznym, pt. „Dorastanie bez agresji”. Zajęcia przeznaczone są dla dzieci wychowujących się w rodzinach zastępczych. W zajęciach przeprowadzonych w 2015r. wzięło udział 11 dzieci.

Wspieranie rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka przez koordynatorów

Rodziny zastępcze i prowadzący rodzinne domy dziecka zostają objęte na ich wniosek opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Koordynator jest wyznaczany przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

W 2015r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu zatrudniał 5 koordynatorów. Pod ich opieką pozostawało w sumie 68 rodzin, w których przebywało łącznie 112 dzieci.

Koordynatorzy – zatrudnieni w ramach zadaniowego czasu pracy - udzielali pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka w wypełnianiu ich funkcji.

W ramach swoich zadań koordynatorzy m.in. pracowali nad podtrzymywaniem więzi z rodziną biologiczną (w tym brali udział w spotkaniach dzieci z ich rodzicami, innymi osobami bliskimi). Docelowo praca ukierunkowana była na powrót dziecka do rodziny - 4 dzieci z rodzin objętych opieką koordynatorów wróciło pod opiekę rodziców.

Ponadto koordynatorzy pracowali nad podniesieniem kompetencji wychowawczych rodzin zastępczych (poprawą metod wychowawczych stosowanych przez rodzinę); rozwiązywali i łagodzili konflikty w rodzinach zastępczych oraz konflikty z rodzicami biologicznymi i dalszą rodziną; zapewniali m.in. pomoc psychologiczną, reedukacyjną, zapewniali pomoc w poprawie sytuacji szkolnej, redukcji deficytów szkolnych, udzielali pomocy w załatwieniu spraw urzędowych, pomocy w organizacji czasu wolnego i wypoczynku letniego, monitorowali udział dziecka w świetlicy socjoterapeutycznej.

Wykonując swoją pracę koordynatorzy współpracowali m.in. z pedagogami szkolnymi, nauczycielami, pracownikami przedszkoli, kuratorami sądowymi, asystentami rodziny. Przygotowywali opinie na potrzeby Sądu, Ośrodka Adopcyjnego, inne.

Pozostałe działania

Pracownicy Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej w 2015 r. odbyli w sumie 340 posiedzeń dot. okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej. Oceny sytuacji dzieci w formie pisemnej były przekazywane do Sądu Rejonowego w Kaliszu.

Ponadto sporządzili 153 planów pracy z dzieckiem oraz ich modyfikacji. Dokonali 44 ocen prowadzących rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka.

Dodatkowo sporządzono 152 programy usamodzielnienia oraz ich aktualizacje z pełnoletnimi wychowankami pieczy zastępczej.

Ponadto w ramach realizacji zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej dokonywano analiz sytuacji kandydatów na różnego typu rodziny zastępcze, oraz wydawano opinie o kandydatach na potrzeby Sądu, z kandydatami przeprowadzano badania pedagogiczne i psychologiczne, dokonano kwalifikacji kandydatów, którzy ukończyli szkolenie, do Ośrodka adopcyjnego zgłaszano informacje o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną.

Istniejącym rodzinom zastępczym/ prowadzącym rodzinne domy dziecka zapewniano wsparcie, udzielano porad i pomocy m.in. w sporządzaniu wniosków do Sądu i innych. Wsparcia psychologicznego udzielono 174 razy, którym objęto 73 rodziny.

W ramach prowadzonych zadań pracownicy współpracowali ze szkołami, przedszkolami, przychodniami, Sądem, Ośrodkiem Adopcyjnym, świetlicami socjoterapeutycznymi i organizacjami pozarządowymi.

Pozyskiwanie dodatkowych środków finansowych.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu aplikował o środki finansowe w ramach Resortowego Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na rok 2015r. „Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej”. Pozyskano dotację na dofinansowanie do wynagrodzeń koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej w wysokości 58.750 zł. Wykorzystano 55.765,97 zł.

Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Mieście Kaliszu na lata 2016-2018

W 2015r. Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej opracował Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w mieście Kaliszu na lata 2016-2018. Program został przyjęty Uchwałą Nr XVIII/206/2015 Rady Miejskiej Kalisza z 29 grudnia 2015r.

Opracowanie programu wynika z art. 180 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej.